The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—The point urged in the cut motion is that the Government have not so far appointed such a Public Service Commission and therefore they have failed in their duty. That is the point. I should like to say that Government have appointed a commission and orders will be issued shortly. So there is no need to press the cut motion.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—Is it not the President that appoints the members of the Commission?

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—Government will appoint the Commission immediately and they will also issue the orders the moment appointments are made.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Is there any difference between the words 'have appointed' used just now and the words 'will be appointed'?

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—There is difference. The Commission will be constituted as immediately as possible.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—On this assurance, I with to withdraw the cut motion with the leave of the House.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 25,43,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'General Administration'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 12—GENERAL ADMINISTRATION (STATE LEGISLATURE AND ELECTION CHARGES).

25. General Administration (Parliament and the State Legislature and C. Election for Legislature.)

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM (Minister for Law and Labour).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 10,15,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'General Administration'."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 10,15,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'General Administration'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 13—GENERAL ADMINISTRATION (DISTRICT ADMINISTRATION).

25. General Administration (District Administration.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA (Minister for Revenue and Excise) —Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 31,20,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'General Administration F. District Administration'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 31,20,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'General Administration F. District Administration'."

Sri S. Kariappa may move his cut motion.

Delay in land acquisition for village extensions.

Sri S. KARIAPPA (Bangalore District-General).—Sir, I beg to move:

"That the demand under the head '25. General Administration—District Administration' for Rs. 31,20,000 be reduced by Re. 1 (to raise a debate in respect of the delay that is being caused in the matter of land acquisition for village extension)."

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸನ, ವಸನ ಅಥವಾ ವಸತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿಯಾಗಿ ಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಸನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಸತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ತೀವ್ರತೆಗೊಳಿಸಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ತೀವ್ರತೆಗೊಳಿಸದೆ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷೇ

(SRI S. KARIAPPA)

ವರ್ಷೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚುತಕ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚದೇ ಇದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಾಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. 1931ನೇ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ 5 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೆಯಂತೆ ಇದ್ದುದು, 1941ರಲ್ಲಿ 6 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೆಯಂತಾಯಿತು. ಈಗ 8 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೆಯಂತೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪವೆಂದು ಹೇಳದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇರತಕ್ಕ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಇದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ನಿಪುಣರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ 100 ಚದುರ ಅಡಿ ಸ್ಥಳವಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸುಮಾರು 3000 ಘನ ಅಡಿ ಗಾಳಿಯು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ತಲೆಮೇಲೆ ಹಂಚಿದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನಿಗೆ 20 ಚದುರಡಿ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಸತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ 33 ಚದುರಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 30 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಚದುರಡಿ ವಾಸಸ್ಥಳ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಸೆಳೆದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತೀವ್ರತೆಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ವಿಷಾದಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೀಗೆ ತೀವ್ರತೆಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ 1575 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆ ಅರ್ಜಿಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ 15-20 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಹಿಂದಿನದಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಫೈನಲಾಗದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಫೈನಲಾಗದೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. 1575 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ 246 ಅರ್ಜಿಗಳು 5 ವರ್ಷದಿಂದ ಫೈಸಲಾಗದೇ ಇವೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಫೈಸಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ 117 ಅರ್ಜಿಗಳು ಹೀಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳು ಫೈಸಲಾಗದೇ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಅತೃಪ್ತಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯದ ಶೂನ್ಯತೆಯಿಂದ ವಸತಿ ಅಭಾವ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved :

"That the demand be reduced by Re. 1."

* ರಾಜಮಂತ್ರಪ್ರವೀಣ ಎಚ್. ಬಿ. ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು (ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಇದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಖಾಯಿಲೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಔಷಧಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಹೊರತು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೋರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದು ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲ. ಇದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ, ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ರಾಯರುಗಳ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಒಂದಿರಬಹುದು 18-20 ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ (17) ನೋಡಿದರೆ, ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮೆಮೋ ಕಳುಹಿಸಿ you apply section 17 of the Land Acquisition Act as far as possible ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ (17) ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ on account of the protest that would be put up by the parties. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ವರು ಫೈನಲ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಅಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಜ್ಯೂರಿಸ್‌ಡಿಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬಿಡಿ.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—There is no need for legislation. The Deputy Commissioner can take possession under section 17; and so far as the Civil Court is concerned, they can carry on about the amount of money they have got to get.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ 17ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸರಿ.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—We shall press that.

ಎಚ್. ಬಿ. ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು.—ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ opposition ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ಟೇಟುಗಳ ವ್ಯಾಜ್ಯವೇ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ನೀವೇ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಕಷ್ಟ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನೀವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—What is the remedy?

Sri H. B. GUNDAPPA GOWDA.—Just think over the piece of legislation so that the land acquisition proceedings might be shortened in the usual course. ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟವೇನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಡಾವಣೆಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತಕರಾರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಡಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲೋ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಕಾಲಾತೀತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ.........

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಸಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಿ ಅದರ ಪರಿಹಾರ ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವುವೇಳೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕೇಳಿದ ಜಾಗವನ್ನು ಹೆಲ್ತ್ ಆಫೀಸರು ಒಪ್ಪದೆ ಹೋದರೆ ಅದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಗ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲವೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲೆಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಡೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರದ ಜನರಿಗೂ ಆದಿಕರ್ಣಾಟಕರಿಗೂ ಬೇರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಚೆಗೆ 4-5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಘಾಯಿಷ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅಂಥಾದ್ದು ಮಧ್ಯೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬಂದು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನೂ ಆಗದೆ ನಿಂತಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ಊರಿನ ಆದಿಕರ್ಣಾಟಕರ ಕೇರಿ, ಪರಿವಾರದ ಕೇರಿ ನೋಡಿದರೆ ಬೇರೆ ನರಕವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಈ ವಿಷಯ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅಂಥಾದ್ದು 4 ವರ್ಷದಿಂದ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ರಿಕಾರ್ಡೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಬಡಾವಣೆ ಅವಶ್ಯಕ, ಜಮೀನು ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ 17ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಯಾವ ತಕರಾರು ಬಂದರೂ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇಂಥಾದ್ದು ಈಗ ಅವಶ್ಯಕ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಹಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು (ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು).—ತಡವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ನೆರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಅಷ್ಟು ತಡವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ 2—3 ವರ್ಷಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಉದಹರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

1948-49ರಲ್ಲಿ 149 ಕೇಸುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಅದರಲ್ಲಿ 100 ಫೈಸಲಾಯಿತು. ಉಳಿದ 19 ಕೇಸುಗಳೂ ಬರುವ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲೇ ಫೈಸಲಾಗಿವೆ.

1949-50ರಲ್ಲಿ 153 ಕೇಸುಗಳು ಬಂದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 118 ಕೇಸುಗಳು ಅದೇ ವರ್ಷ ಫೈಸಲಾದುವು; ಉಳಿದ 35 ಕೇಸುಗಳು ಬರುವ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗದಲ್ಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿವೆ.

ಈ ವರ್ಷ 1950-51 ರಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರುವರಿಯವರೆಗಿನ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ 73 ಕೇಸುಗಳು ಬಂದಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು.—ಅಪೀಲು ಕೇಸುಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆ stage ಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಸತ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಉದಹರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾದರೆ, 1948—49ರಲ್ಲಿ ಬಂದ 176 ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ 127ನ್ನು ಅದೇ ವರ್ಷ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಬಾಕಿ 40ನ್ನು ಮಾರನೆಯ ವರ್ಷ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೇ ಫೈಸಲುಮಾಡಿದೆ 1949—50ರಲ್ಲಿ 196 ಕೇಸುಗಳು ಬಂದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 190 ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿವೆ; ಈ ವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಆಖೈರಿನವರೆಗೆ 166 ಕೇಸುಗಳು ಬಂದದ್ದರಲ್ಲಿ 166 ಕೇಸುಗಳೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿವೆ, ಒಂದೂ ಕೂಡ ಬಾಕಿ ಇಲ್ಲ.

Sri H. B. GUNDAPPA GOWDA.—That is so far as appeals are concerned.

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—So, to that extent Hon'ble Members are satisfied.

ಆ ಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡ ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಒಂದು sketch ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಮಹಜರ್ ನಡೆವಳಿಕೆ ನಡೆಸಿ ಅವರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು, ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳೂ ತಡವಾಗಬಹುದು. ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫಾಯಿಷ್ ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ 17ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಇದ್ದು ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅತನ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಕರಾರುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕು ; ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೊಪ್ಪಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯವರನ್ನು ಹಣ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಬೇಗ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೂ ನಿಧಾನವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಗ್ರಾಮ ಬಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೂ strict ಆದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಭೆಯವರ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 31,20,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'General Administration F. District Administration '."

The motion was adopted.

DEMAND No. 14—ADMINISTRATION OF JUSTICE.

27. Administration of Justice.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 20,95,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Administration of Justice '."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 20,95,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Administration of Justice'."

Work of lower Courts and one year rule of disposal of Cases.

Sri T. MADIAH GOWDA (Bangalore District–General).—I beg to move :

'That the demand under the head "27. Administration of Justice" for Rs 20,95,600 be reduced by Rs. 100 (to discuss that in considering the work of the Lower Subordinate Courts, the mere one year rule of disposal need not be taken into consideration, but the number of cases heard, enquired into and the judgments written).

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲೋಯರ್ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕು, ಯಾವ ಅಂಥ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರಲೇ ಬಾರದು, ಎಂಬ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಮಾಡಿರುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಹೀಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯೂ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ

ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಾರದೆಂಬ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ಇನ್ನೇನು ತುಂಬುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದು, ಕೊನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ವರ್ಷಾಖೈರು ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಹೋಗಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರಿಗೂ ಲಾಯರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿದಾರ್ರುಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

Sri H. C. LINGA REDDY (Kolar District-General).-Has not the Hon'ble Chief Justice said, that there is no one year rule ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಹೀಗೆ ಅವರು ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ 11 ತಿಂಗಳೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, 12ನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸಿನ ಹಿಯರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು 4 ದಿವಸಕ್ಕೇ, 5 ದಿವಸಕ್ಕೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ಆತುರ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳು ನಡೆದು ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಸಮ್ಮನ್ಸ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ನನಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಿಯಮ ಇರಲಿ. 3 ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ, 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾಡಲಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೊಂದು ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ 10—11ನೆಯ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಾಜರ್ಪಡಿಸಲು, ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಣೆ ಕೂಡ, ಸಾಕ್ಷಿ ಬರಲಿ, ಬಾರದಿರಲಿ, ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೇಸುಗಳ ಫೈಸಲಾತಿ ಆಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೊಡನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು, ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಯಾವುದನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.-Cut motion moved.-

"That the demand be reduced by Rs 100."

Sri Kadidal MANJAPPA (Shimoga District-General).-Sir, we want speedy justice but not speeding up justice. The one year rule is strictly enforced. The efficiency of the presiding officer is judged on the number of disposed of cases in one year. It has given room to resorting to short cuts. In closing the cases, opportunities to parties to produce witnesses, so on and so forth, are not given. Therefore, this one year rule should not be strictly enforced and the work of the judge should not be measured by the speed with which the cases are disposed of.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಪಂಗಿರಾಮಯ್ಯನವರು (ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡಿನ ರೂಲ್ಸು ಮೇರೆಗೆ ಮತ್ತು Rules of Practice ಮತ್ತು Procedure ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಆಗಲೀ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳೇ ಇರಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೆಳ ಕೋರ್ಟಿನ ಮಾಹೇವಾರಿ ಲೆಕ್ಕ ಮತ್ತು ಆಫೀಸಿನ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಅವರ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲಾದ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಆ ದಾಖಲಾದ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟು ಆಖೈರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಅವರನ್ನು ತಾರೀಫ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆದರೆ ಅನುಕೂಲವೆಂಬ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಕಾಲ, ದೇಶ, ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಯರಿಂಗ್ ಕೂಡ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ಫನಾ ಆಗಿವೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಫನಾ ಎಂದರೇನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಪಂಗಿರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಫನಾ ಎಂದರೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ಬಿಡುವುದೆಂದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲಾಗಿ, ನಂತರ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ issue ಗಳನ್ನು ಫ್ರೇಂ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಒಂದು ವರ್ಷದ ವಾಯಿದೆಯೊಳಗಾಗಿ ಅವುಗಳು ಫೈಸಲಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೀಗ ಆ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಸುಗಳು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲಾದ ತಾರೀಖಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿದಾರರಿಗೇ 10–11 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಸಮ್ಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸಾಕ್ಷಿಗಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಒಂದಲ್ಲಾ, ಹತ್ತಾವರ್ತಿ ಸಮ್ಮನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಅವು ಜಾರಿಯೇ ಆಗದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಸುಗಳು ಇರಲೇಬಾರದೆಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಕ್ಷಿಗಾರರಿಗಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರನ್ನು ಹಾಜರ್ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸದವಕಾಶವನ್ನಾಗಲೀ ಕೊಡದೆ ಆತುರವಾಗಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಲಾಯರ್ಸ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲನಿಗದಿಯನ್ನು issue frame ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ತಹಲ್‌ವರೆಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೂ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಪಂಗಿರಾಮಯ್ಯನವರು)

ಹೀಗಾಗಿ ಆಗಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. 2—3 ಕೇಸುಗಳು ಹೀಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ 12ನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಾರರನ್ನು ತರಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳು ವಜಾ ಆಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಅಡಚಣೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಉದ್ದವಾದ ಕಾಲುಗಳಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತುಂಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಾಸಿಗೆ ಹೊದಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಆತನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿದಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಗಿಡ್ಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಉದ್ದವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಅಳತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸದಂತೆಯೂ ಆಗಿ, ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ವಜಾ ಆಗಿ ಹೋಗಿವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೂಡಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೊಡನೆ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸೂಚನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Sir, I may state at once and categorically that no such rule exists.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—There is that practice.

The Hon'ble Sri K. T BHASHYAM.—I am talking of rule and the Hon'ble Member is referring to practice. What I say is, there is no rule. We brought this to the notice of the High Court when a similar motion was moved on the floor of this House in the Budget Session of 1948. I have got the reply of the High Court here. "No such circular has ever been issued" they say. What has happened is this. The High Court calls for quarterly statements from the courts wherein they call for the number of cases pending for over 3 months, six months, and for more than one year. The Sub-ordinate Judiciary seem to have developed a feeling that the High Court would not like to see that more cases are kept pending beyond a year. So, they are trying to dispose of cases as quickly as possible before the year. But to say that judges wait for 8 or 10 months and in the last 2 or 3 months they rush through, is too sweeping a remark. If anything like that has happened, it may be brought to the notice of the High Court. When cases are pending for more than one year, the judges usually give special attention and see that cases are disposed of as early as possible. There is no hard and fast rule.........

Sri H. C. LINGA REDDY.—Justice delayed is justice denied.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—There is no hard and fast rule nor is it always practicable that cases should be disposed of within a year. Every Judge tries to dispose of cases more than one year old as quickly as possible, because Hon'ble Members know that justice delayed is justice denied. It is an old adage which holds true even to-day. The High Court has specially circularised the Sub-ordinate courts to adopt business-like methods in the matter of posting and adjournment of cases. To ensure speedy disposal they have also been instructed to avoid haphazard methods of recording evidence piecemeal and granting unnecessary adjournments. And the ideal that has been placed before the Courts is to administer justice speedily and efficiently so that no cases should ordinarily be kept pending longer than a year. Quarterly statements are obtained from the lower courts and we can know because there is a column in that statement as to how many cases have been pending for more than one year The idea is to see that as far as possible the cases should not be pending. But no sub-ordinate judge is prevented from hearing cases more than one year old if the case required it in the interest of justice and efficiency. There is no impediment against a case being kept for more than one year Sir, if it is the intention of the Hon'ble Members that the sub-ordinate courts should not insist on disposing of cases within one year, then this discussion which we have had to-day has I think answered the purpose. We shall again inform the High Court that we are anxious that while speedy justice is required on all hands, justice should be meted out efficiently and if any particular case requires to ke kept pending for more than one year there should be no impediment in the way of the Judge concerned doing so. We shall bring this to the notice of the

High Court and request them to issue a circular to the sub-ordinate courts.

Janab MAHOMED HANIEF (Bangalore—Muslim.).—Is it not a fact that the Judiciary is responsible for the delay Sir? It is to a large extent responsible for the delay including lawyers and clienteel.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—One point Sir. The Hon'ble Minister was pleased to say that there is nothing on record to say that any time limit was imposed. Three or four years ago, instructions were sent to the judiciary to the effect that no cases should be kept pending for more than one year.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Who issued instructions and when?

Janab MAHMOOD SHARIFF.—I understand that during the time of Justice Reilly instructions were issued to all courts. It is only that that compelled all magistrates to see that no cases were kept pending for more than one year.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Sir, if the Hon'ble Member will only supply me with any circular or instructions referred to, I shall be grateful to him and bring it to the notice of the High Court also. I have got a letter from the High Court where they have categorically stated that no such circular has ever been issued.

Janab MAHOMED SHARIFF.—I am not saying that there was a circular. I am only saying that instructions were issued.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—How were the instructions issued? We want definite information. We want the High Court to check it up. When was it issued and by whom?

Sri H. B GUNDAPPA GOWDA.—Possibly the Hon'ble the Law Minister was practising only in the High Court. But as a lawyer who was practising in courts with original jurisdiction, I know that such instructions were issued.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—His sannad was taken away long ago.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Sir, I want the Hon'ble Member to be more definite. Who issued the instructions and when? I have also appeared in courts of original jurisdiction. I do not know of any such instructions.

Sri H. B. GUNDAPPA GOWDA.—But my experience is that instructions were issued that this one year rule must be observed.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Sir, I have stated already that the intention of this cut motion is met by the discussion we have had and I will bring it to the notice of the High Court.

Sri T. MADIAH GOWDA.—I wish to withdraw the cut motion with the leave of the House.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is.—

"That a sum not exceeding Rs. 20,95,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Administration of Justice' ".

The motion was adopted.

DEMAND NO. 15. JAILS.

28- Jails.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM (Minister for Law and Labour).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move:

" That a sum not exceeding Rs. 6,84,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Jails' "

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 6,84,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Jails' "

The motion was adopted.

DEMAND NO. 16. POLICE.

29. Police.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA (Home Minister).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move.—

"That a sum not exceeding Rs. 91,75,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Police'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved.—

"That a sum not exceeding Rs. 91,75,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Police'."

Janab SYED ABDUR RAHMAN (Chikmagalur *cum* Shimoga-Muslim).—Sir, I have a cut motion. It was agreed yesterday that I may take it up under this head.

Sri K. PUTTASWAMY (Mysore District—General).—It was agreed that one of the two cut motions dealing with the same subject may be taken up.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—May I submit, Sir, that the Hon'ble Speaker was pleased to read out not once but twice the cut motions that would be taken up today? If the Hon'ble Member felt that his cut motion was omitted, I think it was only fair that he should have pointed it out then and there and taken a decision upon that. But now the House has got the list and I think we should go on according to that list.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—If the agreement that was reached yesterday cannot be honoured, I submit to it Sir.....................

Sri K. PUTTASWAMY.—No; the agreement was reached this morning that one of the two, either 116 or 169 may be taken up.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—I am sorry that that was not the arrangement.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—After all, the two cut motions are not very different. If the Hon'ble Member moves the cut motion, Janab Abdur Rahman can second it.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—But my right of moving a cut motion in my name will be taken away.

Sri M. N. JOIS.—I have got something to say. For to-day we fixed up a particular programme of work. The Hon'ble Speaker read out the various cut motions that would be taken up for the day and the whole House agreed to that particular agenda for the day. With the consent of the House, the Hon'ble Speaker settled the programme and at that stage the Hon'ble Member Janab Syed Abdur Rahman did not raise or take any objection. While the House has agreed to a particular programme or agenda being adopted for a day and if at a later stage one Hon'ble Member should rise and say that it is not like this, like that and all that, well I would question him as to the propriety of it.

Mr. SPEAKER.—When that list was read out here, probably the Hon'ble Member, Janab Syed Abdur Rahman, was not here.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—May I say that if my Hon'ble friend insists on his cut motion being taken up, we may not have any serious objection? But I would say 'Let us establish some healthy conventions'.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—But it is not being done.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—I think it is the duty of all Hon'ble Members to be present at the time the Hon'ble Speaker refers to these things and if perchance one of us has been absent, then the decision has to be accepted by the member who is absent. It is quite likely that two or three Hon'ble Members may absent themselves at the psychological moment and afterwards say 'No, no. All our cut motions must be taken up.' I would beg of the Hon'ble Member Janab Syed Abdur Rahman not to insist on his cut motion being moved because the purpose will be served even otherwise.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—My point is not that.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—After all he is going to discuss practically the same thing.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—My grievance is this. Yesterday there was an understanding between myself and Sri K. R. Madhava Rao that my cut motions would be taken up.

Sri K. R. MADHAVA RAO (Shimoga District—General).—Yesterday we requested Janab Abdur Rahman to give the numbers of the cut motions that he would like to move. He said that he would like to move cut motions Nos. 161 and 169. We told him that a chance would be given to him to move only one of the two cut motions referred to by him and not both the cut motions and that if there was time, then they could give him a chance to move the other cut motion also. I never gave him an assurance that a chance would be given to him to move both the cut motions.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—If that is the way you want to deal with this, then I have nothing more to say.

Unsatisfactory condition of Law and Order in the State and in Chitaldrug in particular.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Chitaldrug District—General).—Sir, I beg move: to

"That the demand under the head '29. Police' for Rs. 91,75,000 be reduced by Re. 1 (to raise a debate regarding the unsatisfactory condition of Law and Order in the State in general and Chitaldrug District in particular)."

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗಲೇ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಇದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನೋಡಿದರೆ, ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ದರೋಡೆ, ಖೂನಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಹಿಂಸೆ ಯಿಂದ ಒಳಗೊಂಡ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದು ವರೆಗೂ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭೂತವಾಗಿ ಬೃಹದಾ ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸು ಕದಲಿಸಿ, ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು; ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ, ಅದರಲ್ಲೂ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬು ದು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಎರಡು ಭಾಗ ದಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಧಿಪತ್ಯದ ಗಡಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ತೆಲಂಗಣ, ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ನಡೆ ಯುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಅದರ ತದ್ರೂಪವೋ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಈಗ ಅದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೋಡಸ್ ಆಪರೆಂಡಿ ಏನೆಂದರೆ ಬಂದೂಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬುರುಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಬಂದೂಕು ಹಾರಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮನೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಕರೆದು ಹಿಂಸಾ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತ್ಯಗಳು ಈಗ 2 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಯಲವಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಕೃತ್ಯ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ವಾರದ ಕೆಳಗೆ ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ರಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳು 15ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಕೃತ್ಯ ಜರುಗಿತು. ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಸರದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ತಂದಾಗ ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಬಹಳ ವಿವರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—When I pleaded for the adjournment motion tabled by me being taken up for discussion, the Hon'ble Member raised an objection.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am not giving the details.

ರಾಮಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬುರುಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಹಿರಂಗ ವಾಗಿ ಒಂದು ಕೃತ್ಯ ಜರುಗಿಸಿದರು. ಒಂದು ಅಂಶ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಇದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿರ ಬಹುದು. ನಾಳೆ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹರಡಬಹು ದಾದ ಸಂದರ್ಭ, ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಪ್ಲೇಗ್ ಅಗಲೀ ಅಥವಾ ಗಿಡಗಳಿಗೆ, ಮರ ಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗವಾಗಲೀ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಿ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ಇದನ್ನು 'Nip in the bud' ಎನ್ನುವಂತೆ ಅಥವಾ "A stitch in time saves nine" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗಲೀ ಮಾನ್ಯ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಅಡ್ಡಿಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ

(SRI H. SIDDAVEERAPPA.)

ಎಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು, ಸೈನಿಕರು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಯಾರು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲ, ವಸತಿ ಇಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ ಆ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೋಲೀಸ್‌ರವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಬಹಳ ಮೆಹನತ್ತಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಜನಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ವಿಲೇಜ್ ಪೋಲೀಸನ್ನು ಪುನಃ ರಿವೈವ್ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಬಂದೂಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಂದೂಕ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಬೇಕು, ಎಂಬುದರ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾರೇ ಬರಲಿ ನ್ಯಾಯ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ತಮಗೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಲಿ ನಮ್ಮ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆ ನಮಗೆಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಒದಗಿಬಂದಿದೆ. ಪದೇಪದೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಾಪಸು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಮಿಲಿಟರಿ ಪರ್ಸ್‌ನಲ್‌ಗೆ ಏನಾದರೂ ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪೋಲೀಸ್ ರಿಸರ್ವ್ ಪಡೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇವೆಲ್ಲದರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ದುಡ್ಡಿನ ವಿಷಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಬಾಬನ್ನು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಒತ್ತಾಯಗಳಿಗೂ ಒಳಗಾಗದೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ಏನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೀಗೆ, ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ತಾವು ಬೇರೆ ಅಲಾಯಿದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳೂ ಕೂಡ ಬರುವ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೇಂದ್ರದವರು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Re. 1."

Janab SYED ABDUR RAHMAN (Chickmagalur *cum* Shimoga—Muslim)—Sir, I very strongly support the cut motion moved by the Hon'ble Member Sri H. Siddaveerappa. We are aware that anti-social activities in the borders of Mysore State, particularly from Malabar and in Hyderabad area, are every day causing a certain amount of anxiety. We have heard that very recently one of the villages in the Chitaldrug District was raided. The other day when the Hon'ble Member Sri B. Hutche Gowda moved an adjournment motion, the House learnt that the situation in certain parts of our State was very grave and it was then that this House was set thinking as to whether our police was in preparedness to meet the situation. It is certainly a very grave problem facing our country. These anti-social elements and their activities have caused consternation throughout our State. Taking advantage of the present situation, the present scarcity of food etc, and by plundering the houses of the rich, they are telling the people that they would give them relief and help them to get over their sufferings. This cut motion is brought just with a view to find out whether the police force in Mysore State is sufficient to meet the situation or not and whether the Government of Mysore getting information of this kind have taken necessary steps to see that such a thing was brought under complete control and that nothing untoward happened. The very fact that a certain village has been raided is evidence of the fact that the police were not prepared to meet the situation in spite of the fact that there was this information both with the Government and with the Police. It was more than one month ago.

that I learnt in Shimoga that some of the rich people had received anonymous letters in the Chitaldrug District to the effect that their houses would be raided in case they did not part with their riches to a certain extent. Those letters had been sent to the Government. I only want to know, if the Government were in possession of that kind of information, why they did not make sufficient arrangements to meet the situation immediately. The fact that an incident has happened shows that they were not prepared and it is now that they have made all the arrangements. It is certainly showing the inefficiency of the police. Therefore, with these few words I very strongly support the cut motion and I would like the Government to see that there is no recurrence of such incidents on the borders of the State. Specially from Malabar and Hyderabad side and especially those who have been driven out from Hyderabad are taking advantage of the situation here finding that our people are not quite alert. That position has got to be safeguarded and I am sure the Hon'ble Minister will take every possible step to see that such a thing does not happen again.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಪೋಲೀಸಿನ ದಕ್ಷತೆ ದಿವಸ ದಿವಸಕ್ಕೂ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಡಳಿತದ ದಕ್ಷತೆಯೂ ಕೂಡ ಸಡಿಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಡಕಾಯಿತಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ "ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ!! ಆರೇಳು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 7 ಡಕಾಯಿತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅದೂ ಗಡಿಗೆ ಐವತ್ತು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ! ಒಳಗಡೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೇಗೇ ಆಗಲಿ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಆ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೃತ್ಯ ನಡೆಸುವ gang ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ 50 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ರಾತ್ರಿ ರಾತ್ರಿಯೇ ಬಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. 40–50 ಜನ ಬಂದು ಊರಿನವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಗುಂಡು ಕೋವಿ ಹಾರಿಸಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ 15ನೆಯ ತಾರೀಖು ಕೃತ್ಯ ನಡೆದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು 17ನೆಯ ತಾರೀಖು ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ನಡೆಸಲು ಹೋಗುವುದು, 18ನೆಯ ತಾರೀಖು ಯಾವುದೋ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲು ಹೋಗುವುದು—ಹೀಗಾದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಬರಲೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತೆ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀವು ಪೋಲೀಸ್ ದಳವೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಒಬ್ಬ D. I. G. ಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದೂ ನಿಜ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯುಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೇ ಖುದ್ದು ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು, ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಕೊನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಾನ್ಸ್‌ಟೇಬಲ್ ಕೈಗೆ ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟು ಕಾನ್ಸ್‌ಟೇಬಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಕಾಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ: ಈ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹುಡುಗಾಟಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆಯೇ? ಕಾಗದ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಈ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾಗಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ law ಮತ್ತು order ನ್ನು ಪುನರ್‌ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜನರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಧೈರ್ಯ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ನಾನೀಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

(Several Members got up to speak)

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—It would be extremely unfair on the part of the Hon'ble Members not to give a few minutes to the Government to reply.

Rajamantrapravina Sri H. B. GUNDAPPA GOWDA.—I want to give suggestions. My object is not to prevent Government from answering. You should not be under the impression that you know everything. We may also give some suggestions. The only point is this.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—The Hon'ble Sri T. Mariappa is going to refer to all that.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು (ಒಳಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಳವಳದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸಹ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥದೊಂದು ವ್ಯಸನಕರವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವಿರಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟ ಯಾರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಣಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಈಗ ತಾನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾಗಲೀ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಅವರು ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡಿ. ಐ. ಜಿ. ಅವರನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಡಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬ ದಕ್ಷರಾದ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಯವರನ್ನೇ ನೇಮಕಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸೂಕ್ತಕಂಡ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಗಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕಡಳುಬಾಳಿನಲ್ಲಿ 11-10-50 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೃತ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಎಲವಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 1-2-51 ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ 15-11-1950 ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿರೇಕೆರೂರು, ಬ್ಯಾಡಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕೃತ್ಯಗಳು ಜರುಗಿ ಅವುಗಳ ಮೋಡಸ್ ಆಪರೆಂಡಿಯೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೋಡಸ್ ಆಪರೆಂಡಿಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಎರಡೂ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪೂರ್ತಿ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದಾವಣಗೆರೆ, ಫ್ರಾಂಟಿಯರ್‌ಗಾಗಲೀ ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವರದಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ಭಾನುವಾರ 25ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಡಿ. ಐ. ಜಿ ಯವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಲದೆ 1-4-1951 ರಿಂದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿ ನಾವು ಹೊರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚು ಬರಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅನ್ನ, ವಸತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಟ್ರೆಜರಿಯನ್ನು ಸಹ ಭದ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆನವಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮದರಾಸು ಗಡಿವರೆಗೆ ಸದಾ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ co-ordinated ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವುದಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಜನಾಬ್ ಸೈಯದ್ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹಮಾನರವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ನಿರಾಧಾರವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಂದು ನನ್ನ ಕೈಸೇರಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಏನಾದರೂ ಅಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರಿನ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತು? ತಾವು ಈಗ ತಿಳಿಸಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾದ ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಬೇರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಂಥ ಕೃತ್ಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಕೇವಲ ಪಾರ್ಟಿವೈಶಮ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾದಂಥ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ. ಅಷ್ಟೇನೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವುಗಳು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿರುವಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಸದಾ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಅಧೈರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಉಚಿತವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ರಾತ್ರಿ ಕಾವಲನ್ನು ಹಾಕಲು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ

ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸುಮಾರು 34 ಬಂದೂಕು ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ 10-12 ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದೂಕು ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಂಥ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೊಸಹೊಸದಾಗಿ ಯಾರು ಯಾರು ಬಂದೂಕು ಲೈಸೆನ್ಸು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಮಾನತ್ತು ಬಂದೂಕಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಹ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಖಂಡಿತ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆಶಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನಂತರ ಕಡೆಯದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಈಗ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಖಾಸಗೀ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಭರವಸೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತೇನೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ನಾನು ಈಗ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸೂಚಕರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭರವಸೆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಭೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is ;

"That a sum not exceeding Rs. 91,75,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Police'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 17—SCIENTIFIC DEPARTMENTS.

36. Scientific Departments.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 2,82,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Scientific Departments'."

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 2,82,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952 in respect of 'Scientific Departments'."

The motion was adopted.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಳೆ ಸಭೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಮತವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು.

(ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿದರು)

Mr. SPEAKER.—The House is adjourned till to-morrow morning eight of the Clock.

The Assembly adjourned at Five Minutes past Six of the Clock to meet again on Thursday 29th March 1951 at Eight of the Clock.

WD 3189—GPB—500—21-5-51

LEGISLATIVE ASSEMBLY.

THIRTEENTH DAY.

Thursday, 29th March, 1951.

The Assembly met in the Assembly Hall, Old Public Offices, Bangalore, at Five Minutes past Eight of the Clock.

Mr. Speaker (The Hon'ble Sri V. Venkatappa) in the Chair.

STARRED QUESTIONS.

(to which oral answers were given).

Mr. SPEAKER (The Hon'ble Sri V. Venkatappa).—Questions. Question No. 114. Sri H. Siddaveerappa.

Hardships caused to raiyats by confiscation of articles under the Harvest Order.

*Q.—114. Sri H. SIDDAVEERAPPA (Chitaldrug District—General).—Will the Government be pleased to state :—

(*a*) when the latest Harvest Order was passed ;

(*b*) whether it has come to their notice that in the working of the said order in view of the mandatory provision regarding the confiscation of the articles, genuine hardship is caused to the poor agriculturists ;

(*c*) if so, whether they are prepared to modify the order with a view to mitigate the rigours of the same?

A.—The Hon'ble Sri T. MARIAPPA (Home Minister).—

(*a*) On 21st November 1949.

(*b*) No.

(*c*) Does not arise in view of reply to clause (*b*).

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In the matter of transport of foodgrains without permit, has it not come to the notice of the Government that if agriculturists transport them for purposes of hulling or milling the grains are confiscated and the ryots are put to great difficulty on that account?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—Nobody is permitted to transport foodgrains without a permit. If he does so, he does so at his own risk. Otherwise, what happens is, it will give a handle to an unscrupulous person to smuggle paddy or rice.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In the case of an ignorant agriculturist if the Magistrate is satisfied that there was no intention on his part to transport the foodgrains without a permit for *mala-fide* purposes but that he was taking them for the *bona fide* purpose of getting them milled, in such case, is it not necessary to give discretion to the Magistrate.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—I am afraid it would be very difficult to give discretion to the Magistrate. On the other hand, in all such cases the Government are always prepared to withdraw such cases. In fact, there are a number of cases where when it was brought to the notice of the Government that it was for *bona fide* domestic consumption, they have withdrawn such cases.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Will not the Government consider it advisable to give this discretion to the District Magistrate, to delegate to the District Magistrate the power to withdraw such cases?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—As a matter of fact, the District Magistrates have taken initiative in many cases ; they have reported that it is purely a *bona fide* mistake and it is not smuggling ; they have recommended for the withdrawal of all such cases. We have no objection to consider this particular request very sympathetically.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is it abso'utely necessary that the matter should come to the Government? After all they are small cases involving about 10 or 15 seers. Is it not necessary to give the discretion to the District Magistrate?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—We will consider.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆರೀತಿ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಫರ್‌ಫೀಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ದವಸವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಶಿಕ್ಷೆಕೊಟ್ಟರೆ ಕೇಸು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿದಂತೆ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—Harvest Order ನಿಂದ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು confiscation ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—That question does not arise. Practically the idea is that hardships should not be caused to people who transport foodgrains for the *bona fide* purpose of hulling or milling them. The whole question from A to Z under the Harvest Order cannot be interpellated.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—Question (*b*) is: 'Whether it has come to their notice that in the working of the said order in view of the mandatory provision regarding the confiscation of the articles, genuine hardship is caused to poor agriculturists.

ಇದರಲ್ಲಿ Confiscation ಎಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಆದಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದವಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾನ್‌ಫಿಸ್‌ಕೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಬಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿರುವಾಗ ನೀವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ತಾವು ಕೇಳುವುದು ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತ ಲೆಕ್ಕ ವಗೈರೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವನಿಂದ ದವಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಈಗಿರುವ ಸುಗ್ಗಿಯ ಅಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪಟಾವು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅತನು ಲೆಕ್ಕ ವಗೈರೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ.........

Mr. SPEAKER.—That does not arise.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಬೀಜಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೇಸು ಹಾಕಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ 40-50 ಸೇರು ದವಸವನ್ನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗೆಲ್ಲೂ ಮಾಡಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ serious ಆದ ವಿಷಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದು ಕೇಸು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸದಿಂದ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ತಾಪತ್ರಯಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅದು ಊಹೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಹಾಗೆ ಬೀಜ ವಗೈರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ತಡೆಯಕೂಡದೆಂದು ತಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ದವಸ ಮುಂಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬೀಜ ಹೊಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಹೀಗೆ ತಡೆಯುವಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಪ್ರಾಯಶಃ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಅಂಥಾ ಕೇಸುಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದರೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ತಾವು ಸುಗ್ಗಿ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. Bona fide ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ 10 ಸೇರು ದವಸವನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರಿಂದಲೇ ಹೊಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಕೂಡದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು; ಬೇರೆ ಊರಿಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸುಗ್ಗಿ ಅಜ್ಞೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೊಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಕೇಸು ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—If such cases are brought to my notice I shall positively issue instructions that not only the seeds should be returned but no action should be taken.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ತಾವು 10 ಸೇರು ದವಸವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೊಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತನೆಗೆ 100 ಸೇರು ದವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಖಂಡಿತ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri H. C. LINGA REDDY (Kolar District-General).—Has it come to the notice of the Government that even where the cases are withdrawn, articles have been confiscated?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—I has not come to my notice. Before conviction, I do not think anybody could confiscate the foodgrains.

Sri H. C. LINGA REDDY.—Will the Government make enquiries into such cases and if that is happening will they issue instructions to the contrary?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—It is a hypothetical question. However I will take every step to see that in all such cases justice is done.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—Illicit transport of paddy ಗಾಗಿ ತಾವು ಕೇಸು ಹಾಕಿದ್ದನ್ನೇನಾದರೂ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅದು ಊಹೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೇಸು ಹಾಕಿ ಆಮೇಲೆ ಕೇಸನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—That does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ.

Next question Sri D. H. Chandrasekaraiya.—

Foodgrain requirements and procurement and subsidy.

*Q.–118. **Sri D. H. CHANDRASEKHARAIYA** (Chitaldrug District-General).—Will the Government be pleased to state:—

(*a*) the total quantity of foodgrains which is necessary for distribution in the State in the year 1951 in i) rationed areas, (ii) other areas where informal rationing is in force;

(*b*) the estimated quantity of foodgrains which is intended to be procured within the State in 1951 and the total cost thereof;

(*c*) the total quantity of foodgrains proposed to be obtained from the Government of India in 1951 and the cost thereof;

(*d*) the amount of money which is estimated to be obtained by the sale of foodgrains within the State as per the revised rates;

(*e*) the amount of subsidy which is expected to be paid by the Government of India towards food procurement in and outside the State?

A.—**The Hon'ble Sri T. MARIAPPA** (Home Minister).—

(*a*) (i) 1,35,000 tons.
(ii) 1,61,000 „

(*b*) 1,35,500 tons.
Estimated cost Rs. 4,86,21,250

(*c*) 75,000 tons.
Estimated amount Rs. 3,37,33,200

(*d*) Estimated amount 7,66,03,750

(*e*) The Government of India pay subsidy towards overseas imports only. The estimated amount of their subsidy contribution to Mysore during 1951 is Rs. 57,50,700.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು.—ಈ ಸಾರಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 75,000 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದೆ, ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ 75,000 ಟನ್ ದವಸ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇನ್ನೂ 96,000 ಟನ್ ಸಾಲದೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ; ದಯವಿಟ್ಟು allotment ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು.—ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1,35,500 ಟನ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು target ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ವಸೂಲಾಗಿದೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—21-3-51ರ ವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.—

ಬತ್ತ	...	16,45,321	ಪಲ್ಲಾಗಳು
ರಾಗಿ	...	1,36,576	,,
ಜೋಳ	...	15,631	,,
ಬಾಕಿ ಧಾನ್ಯಗಳು		6,147	,,

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು.—ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಬರುವ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಬಹುದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಶೇಖರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು.—ಈಗ ನೀವು ಶೇಖರಿಸುವ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ, ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭರ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನಾವು 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರೂ 56 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು.— ಒಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 8,24,00,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಮಾರುವುದರಿಂದ 7,66,03,750 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಒಟ್ಟು 57ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದರ ಪೈಕಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸುಮಾರು 57 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೇನೂ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಲುಕ್ಸಾನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ 16ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ರೇಷನ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 1,35,000 ಟನ್ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ? ಎಂದು.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.— ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ರೇಷನ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ರೇಷನ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ; ಸುಮಾರು 12½ ಲಕ್ಷ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಕ್ರಮವಾದ ರೇಷನ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವ 1,61,500 ಟನ್ನುಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗಾಗುತ್ತದೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳಲ್ಲೂ ಕ್ರಮವಾದ ರೇಷನ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನಂತೆ ನಾವು ಧಾನ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ Partial Producers ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ 3 ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ 6 ತಿಂಗಳಿಗೆ—ಆಗುವಷ್ಟಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಆಹಾರ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿರುವವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಂಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ 35 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತ್ರೈರಾಶಿ ಗುಣಕಾರ ಹಾಕಿ ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 35 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. Peak period ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಹೋದಸಾರಿ ತಾವು ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು. —ರೇಷನ್ಡ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.— ಆಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ತಾವು 1 ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗೆ 4 ಕೋಟಿ 86 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೆಲೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಟನ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 350 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಆದಹಾಗಾಯಿತು. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು 3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಟನ್ ಒಂದಕ್ಕೆ 1008 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆಹಾರಗಳ ಬೆಲೆಯು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪೂಲ್‌ಪ್ರೈಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.— ಅಂದರೆ ತಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಇದೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.— ಅದು ತಮಗೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ತಾವು ಹೊರಗಡೆ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಒಳ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತಾವು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.— That question does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು:—ಈಗ ತಾವು ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಆಹಾರವೂ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದೋ ಅಥವಾ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿದ್ದೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಭಾರತದ ಇತರೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾದ್ದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಅವರು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ 3 ಕೋಟಿ 37 ಲಕ್ಷ ಟಿಲ್ಲರೆಯ ಪೈಕಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರೇ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಈಗ ತಾವು ತಿಳಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಈ informal ration ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ 1,61,000 ಟನ್‌ಗಳ ಆಹಾರ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಹಂಚುತ್ತೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಾಸಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಆಹಾರದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಾಸರಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತೆ. Iನೆಯ ದರ್ಜೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, IIನೆಯ ದರ್ಜೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡುದಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಇಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ರೇಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸು ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು:—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ, ಅಂದರೆ, 1ಲಕ್ಷ 35 ಸಾವಿರ ಟನ್ (ಹಂಚತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಮತ್ತು 1,61,000 ಟನ್ ಹಂಚಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರುವುದು ಕೇವಲ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್. ಈ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗೆ ನಮಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 1 ಸಾವಿರ ಟನ್ನಿನಷ್ಟು ಈ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿಕ್ಲಾಟವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ಏರಿಯಾದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದೆಂದರೆ ತುಂಬಾ ತಿಕ್ಕಾಟದ ಬದುಕು; ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಈಗ ತಮಗೆ ಖೋತಾ ಬೀಳತಕ್ಕ 86 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆ ಖೋತಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಈಗ ತಾವು ರೈತರುಗಳಲ್ಲಿ ದವಸ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಹಾಗೆ ತಾವು ಅವರಿಂದ ದವಸವನ್ನು ತಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾಖೈರಿನತನಕ ಆಗುವಷ್ಟು ದವಸವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ equal distribution ಆಗುತ್ತದೆಯೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—75 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಕೊಂಚ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತೆಂದು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರವರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ರೂಲ್ಸುಗಳಿವೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೀರೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ 75 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಮ್ಮಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಥು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾಲಿಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಮೀನಿರತಕ್ಕವರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಅವರೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಾರರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆಗಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಆಹಾರದ ಇಲಾಖೆಯ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 36 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಎಷ್ಟೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಈ 36 ಲಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಉಳಿಯುವ 16 ಲಕ್ಷ ಈ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಲಾಭ ಬಂದಹಾಗೆ ತಾನೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೋಟೀಸ್.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—Does the sum of Rs. 16 lakhs include the establishment charges or does it exclude them?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—It is a simple question. ಈ 16 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯ ವೆಚ್ಚ ಸೇರಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? It is the privilege of this House to know the information.

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಭತ್ತವನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರವಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಇದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಸುಮಾರು 35 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಈ 35 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ 1 ಲಕ್ಷ 61 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸಾಕೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆಗಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಈ ಆಹಾರ ಹತೋಟಿ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದೊಂದು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು.—ಈ ಹತೋಟಿ ಆಜ್ಞೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರಲಿ, ಇದು ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಜನರು ಸಂತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತುಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು.—ಇದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಇರುತ್ತದೆ, ಇಷ್ಟು ದಿವಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—It does not arise out of this question.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Mysore District-General).—There is still a deficit of 86,500 tons. What do the Government propose to do to meet the deficit?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—I have already answered that question.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ $1\frac{1}{2}$ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ; ಕೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ರೇಷನ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಬೆಳೆಯದಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಬೆಳೆಯದಿರುವವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ತಾನೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ದಾಸ್ತಾನಿರುವವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅಂದಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಅನ್ನ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅವರಿಗೂ ಆಹಾರ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಳೆಯದಿರುವವರು ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕೂಲಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—It is his presumption. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೂಲಿಗಳಲ್ಲದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯದೇ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಲ್ಲವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಅವರಿಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಆಹಾರ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Non-producers are those who do not produce foodgrains.

Mr. SPEAKER.—But they get their cooly charges in the shape of foodgrains.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The question is, are they being given?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—In the informal rationing areas we supply foodgrains to the extent of availability of stocks.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Shall I take it that Government do not stand committed to give foodgrains to non-producers who are not agricultural labourers?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—We have made arrangements to give foodgrains particularly to non-producers

and who are agricultural labour classes. We have opened foodgrains depots and we are making available foodgrains to them.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸುವ 75,000 ಟನ್ನುಗಳಿಗೆ 3,37,33,200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರೀದಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ ಸುಮಾರು 450 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೀರೋ ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಲ್ಲವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅದು ಅಂದಾಜು ಮೊಬಲಗೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂಲ್ ಪ್ರೈಸ್ ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ದೇಶದಿಂದ ಧಾನ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅದು ನಿಗದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Shall I take it that this is the price at which foodgrains are purchased from the raiyats in the country from where foodgrains are imported?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—Sir, we are not aware of other details. The Government of India imports foodgrains at certain rates and we pay at such rates.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ).—ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಅದರ ಪೈಕಿ 2 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿಯೂ ಸೇರಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅದೂ ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

Sri M. MUNISWAMY (Kolar District Depressed Class).—Are foodgrains supplied to Kolar Gold Field labourers who do manual work?

Mr. SPEAKER.—That question does not arise. Next question. No. 152.

Classification of Heavy Manual Labour for rationing purposes.

*Q.—152. **Sri V. S. NARAYANA RAO** (Bangalore City—General).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the basis for the classification of heavy manual labour for purposes of food rationing;

(b) what group or class is classified as heavy manual labour;

(c) their numbers districtwar;

(d) under what group the Provincial Reserve Police is placed;

(e) whether mill hands working in mills, coolies working on railway platforms, men working in transport services are grouped as heavy manual labour?

A.—**The Hon'ble Sri T. MARIAPPA** (Home Minister).—

(a) The nature of work and the food habits of a consumer govern the classification.

(b) A list of heavy manual labourers entitled to heavy manual scale of rations is printed below:—

(c) (i)	Bangalore District including City and Civil Station.	6614
(ii)	Kolar District including K.G.F.	19,349
(iii)	Tumkur District ...	...
(iv)	Mysore District including Mysore City.	30,573
(v)	Mandya District ...	5,606
(vi)	Hassan District ...	121
(vii)	Shimoga Do ...	37,679
(viii)	Chikmagalur District.	2,008
(ix)	Chitaldrug District including Davangere.	911
	Total ...	1,02,861

(d) Heavy Manual Labourers.

(e) Only such of them as come under the categories in the list (*vide* reply to Clause (b) are treated as Heavy Manual Labour for rationing purposes).

(THE HON'BLE SRI T. MARIAPPA.)

List of Heavy Manual Labourers.

A. GENERAL.

Bricklayers	Blacksmiths	Carpenters
Hand Cartmen	Head-load labourers	Masons
	Tinsmiths	

B. INDUSTRIES.

Boiler attenders	Cleaners	Draughtsmen (Mechanical)
Drillers	Engine Artificers	Engine Drivers
Fitters	Firemen	Lorry Cleaners
Lorry Drivers	Millers	Millwrights
Moulders	Mechanics	Machinemen including Hose working in Textile Mills,
Pipe fitters	Surveyors	Welders.
Textile re-fitters	Tool makers	
(Upholsters).	Vulcanists	
Wireless operators and other categories included in any other headings of list.		

C. DEPARTMENT—PUBLIC HEALTH.

STREET CLEANING AND SANITATION.

Linemen	Maistries	Plumbers
Pumpmen	Plungermen	Street cleaners
Sluicemen	Sweepers and other categories mentioned in any other headings of this list.	

HOSPITALS AND DISPENSARIES.

Dhobies	Malis	Sweepers
	Ward Attenders	

D. POST OFFICES, RAILWAY MAIL SERVICES AND TELEGRAPH TRAFFIC.

Head Postmen	Head Porter	Head Peons in Telegraph Offices.
	Mail Overseers	
Letter-box Peons		
Mail Peons	Overseer Postmen	Porters
Packers	Pay Messengers	Telegraph Messengers
Postmen	Sweepers	Weighmen
Task work Messengers	Van Peons	

TELEGRAPH ENGINEERING.

Assistant Engine Drivers	Electric Maistries	Head Coolies
Coolies	Assistant Cable Joiners	Batterymen
Motor Drivers	Telegraph Line Inspectors and Sub-Inspectors.	Engine Drivers
		Sweepers

GENERAL.

Carpenters	Coolies	Hammals
Malis	Sweepers	

RAILWAYS.

Apprentices (Workshops)
Batterymen
Cleaners
Crane Drivers, Cranemen
Dye Sinkers
Guards
Gan Leaders
g
Pelpers
Inkmen (in presses)
Lifters
Mukadams
Oilers
Pointsmen
Painters
Porters
Rollermen
Gareng
Signalman
Signal turners
Sawyers
Turners
Watchman
Wheel Platers (Washout men and other categories mentioned in any of the above classes if employed).

Amature Winders
Boiler Makers
Cell hands (Electric)
Call boys (Messengers and Guards, Box porters).
Electric Servicemen
Gangmen
Gatemen
Hammalis
Keymen
Livermen
Mates
Outdoor staff (Line Shed shops and Depots) including outdoor clerks and running staff but excluding Supervisor and Ministerial staff).
Spring makers
Saw fillers
Trimmers
Wheel turners

Aelt makers
Brick Archmen
Coalmen
Chargemen
Chainmen
Firefighters
Gilders
Hammermen
Hookmen
Khalasis
Leadmen and lead Burners
Mochis
Parcel Porters
Pump Cleaners
Pump Drivers
R. H. Boys
Saw Fitters
Shunters
Storemen
Strikers
Trolleymen
Turn tablemen
Wiremen

TECHNICAL TRAINEES.

Armature winders
Boiler attenders
Carpenters
Draughtsmen (Mechanical)
Electric Fitters
Engine Drivers (I.C.)
Grinders
Masons
Mill Wrights
Pipe fitters
Roller Drivers
Tool makers
Vulcanists
Wireless Operators

Blacksmiths
Boiler-makers
Clerks
Drillers
Electro Platers
Engine Drivers (Steam)
Insrumental Mechanics
Moulders
Plumbers
Surveyors
Tin and coppersmiths
Welders (Electric)
Wiremen

Machinists
Bricklayers
Dye Sinkers
Electricians
Engine Artificers
Fitters
Linemen
Painters
Riveters
Textile re-fitters (Upholster)
Turners
Welders (Oxy-Acetylene)

NOTIFICATION No. E. 1-310-C. 1527-45-46, DATED 16TH SEPTEMBER 1946.

Cabinet Makers
Mechanics (Radio)

Concretors
Shipwrights

Mechanics (Cycle)
Provincial Reserve Police

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಆಹಾರದ ಪಡಿತರದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತರಗತಿವಾರು ವಿಂಗಡಿಸಿದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅಥವಾ ತಾವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಮೊದಲು ಆ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗಿತ್ತು; ಈಗ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಧಾರವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದೆಯೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಒಂದೇ ಆಧಾರ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಔನ್ಸು ಆಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—13 ಔನ್ಸು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ 16 ಔನ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—It is said to be so.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಹಿಂದೆ ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅಂಕಿಗಳಿಗೂ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ವಿಂಗಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ; ತನಿಖೆಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 37,679 ಜನ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 19,349 ಜನ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 30,573 ಜನ ಇದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 6,614 ಜನ ಮಾತ್ರ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಕೂಲಿಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಯೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವಿಪರೀತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲವೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು — ಅದೂ ಕೂಡ ತಾವು ವಿಂಗಡಿಸಿರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ 6,614 ಜನ ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲವೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅವರ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು. ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ನಾನಾ ಕೆಲಸಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ವಹಿಸುವವರು ಯಾರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇದೆಯೇ? ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಸಿವಿಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವೀಪರುಗಳನ್ನು ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದೆಯೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಸಿಟಿಯವರು ಕೆಲವರು ಸಿವಿಲ್‌ಸ್ಟೇಷನ್ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾ॥ 19-2-1951ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕಡಮೆಮಾಡಿದ್ದ ರೇಷನ್ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಅದರಂತೆ ನೀವೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.— ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೋಟ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಗೋಧಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗತಾನೆ ಹಡಗು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕಡಮೆಮಾಡಿದ್ದ ರೇಷನ್ ಈಗ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ತಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲವೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಅಫಿಷಿಯಲ್ಲಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು (ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು.—ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 400 ಜನರು ಮೆಷೀನರಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೆ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ 121 ಜನರಲ್ಲಿ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಆ 121 ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು.—ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

Voting of Demands for Grants for 1951-52.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು (ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು).—ಸಭೆ ಹತ್ತು ಘಂಟೆಗೆ 'ಟೀ' ಗೆ ಎದ್ದು 10-30ಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಸೇರಿ, 12-30 ರ ವರೆಗೂ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇವತ್ತು 18ನೇ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ನಿಂದ 25ನೇ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ವರೆವಿಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತೆ.

ಎರಡನೇ ಭಾಗದ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವು :—

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ.—1, 5, 8, 15, 37.
ಎರಡನೇ ಭಾಗದ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ.—7, ಇವೆಲ್ಲಾ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರು 18ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು.
ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರು 19ಕ್ಕೆ 46 ಮತ್ತು 47.
ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರು 20ಕ್ಕೆ 50.
ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ.—59, 71, 79, 86, 90.
ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ.—37.

DEMAND No. 18—37. EDUCATION.

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self-Government).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 3,08,96,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Education'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 3,08,96,000 be granted to the Government to defray the charges with will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Education'."

Need for introducing Basic National Education Scheme.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪನವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

"That the demand under the head '37 Education' for Rs. 3,08,96,000 be reduced by Re. 1 (to stress the need for introducing the Basic National Education Scheme)."

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಇಂದು ಒಂದು ವಿಪರೀತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಯಾವ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಗಳಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಧನಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಗಳಿಸಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಳಿವು ಅಥವಾ ಉಳಿವು, ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬೀರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ಊಹೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾಗರೀಕತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಬಹಳಕಾಲ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 1937ರಲ್ಲಿ ಜಕೀರ್ ಹುಸೇನ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾಯಿತು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ದೇಶದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಹಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಹಿತ ಆಗುತ್ತದೆ! ಹೇಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಕಸಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಲು initiative ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನಗಳಲ್ಲಿ originality ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹದಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುವ ಮೂಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂದಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟಂಥ ಆ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ನೆಪ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಅದು ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ. ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದು, ಇದೇನಪ್ಪಾ "ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಆಕ್ಯುಪೇಷನಲ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾದರೆ ಆ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜನಗಳು ಬಹಳ ಬೇಗ ಅವಲಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪನವರು.)

ವಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಹೋಗತಕ್ಕವರು ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದವರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಈಗ ಅವರು ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದೇ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರಪ್ರಸಾದಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವರಪ್ರಸಾದವಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಇದೇ ಮಾಹೆಯ 3, 4 ಮತ್ತು 5ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಬೇಸಿಕ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂಥಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪ್ರಾವಿನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಬದರೀನಾಥ ಶರ್ಮರವರು ಈ ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೋ ಯಾರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ 14 ರಿಂದ 15 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂತು.

ಅತನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಏನೇನು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು, ಸುಮಾರು 75% ರಷ್ಟನ್ನು ಅವನೇ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮೀನು ಸಾಕುವುದು, ಕೋಳಿ ಸಾಕುವುದು, ತೋಟ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಷೇತ್ರ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗಿದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. "ಮನವುಳ್ಳೊಡೆ ಮಾರ್ಗವಿರ್ಪುದು" ಎನ್ನುವಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಸಕ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಈ ದೇಶ ಇನ್ನು 3–4 ವರ್ಷವಾದರೂ ಉಳಿಯಲಾರದು. ನಾವು ಈಗ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಕೇವಲ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ತಂಡವೇ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅನ್ನದ ಕಷ್ಟ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಂದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಾಧುವಾದ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂಥಹದಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಬರುವುವಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯತಃ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಂದೀತು.

ಆಮೇಲೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವನ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳನ್ನಾದರೂ ತಾನೇ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅನುಕೂಲವೋ ಆ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟು, ಮೈಗೆ ಬಟ್ಟೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಸತಿ—ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆತನು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಾನೋ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಿ ತನ್ನ ನಿತ್ಯಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆತನೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಬೇಕು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲೂ originality ಎಂದರೆ ತಾನೇ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಆ originality, individuality ಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎರಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು, ಇತರರ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು; ಇನ್ನೊಂದು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರವಿದೆ. ತಾನೇ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಏರ್ಪಾಡೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯುವಕರನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನಪ್ಪಾ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ದೇಶ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬದರೀನಾಥ್‌ರವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಲೇಸರಿ. ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಢಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಇರಲೆಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕ್ರಮದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರ ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ

ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಹಾಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ,—ಈ ಹಳೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಾದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕಸಾರಿ ನಾನು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ, ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ ಲೋಪವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲೆಂದು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಗಾಗಿಡುತ್ತೇನೆ

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Re. 1."

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಶಿವಾನಂದಶರ್ಮರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ $\frac{1}{3}$ ಭಾಗವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಈ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿವೆಯೋ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಕಾರಣ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿ, ಗಾಂಧಿಯವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಇಂದು ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ತಾವು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಈ ಒಂದು ಶಾಖೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಗಾಂಧಿಯವರ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಿಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಾದ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಗೇ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರವರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹೋದಯ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೋದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಹೋದರೆ ಆ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ನಾವಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷಣಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಗಳೆದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯಮಾಡಬೇಕು; ಇರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕನ್ನುವಾಗ ನೀವು ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಥಗ್ಗೆನ್ನುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿ ಇದಲ್ಲ, ನೀವು ಹಾಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಡತಕ್ಕ ದಾರಿ ಬೇರೆಯಿದೆ, ಎಂದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸದಸ್ಯರಾದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಇದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಹೋಗತಕ್ಕ ದಾರಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಶತಾಯಗತಾಯವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ carrying a dead horse ಎಂಬಂತೆ ಅದರಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಿಷ್ಟೆ—ತಾವು ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ನಡೆಯಲು ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೋ, ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ತಾವೂ ಹೋದರೆ, ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅವು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಫಲ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಪಿತರಾಗಬಾರದು, ಅರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಈಗ ತಾನೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೊಸ ಹೊಸ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ತಾವು ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು, ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜವಾದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಮಾನುಷ್ಯತ್ವವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಇದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರವರು.)

ತಾವು ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು (ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ).—ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರವರು ತಿಳಿಸಿದಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವರು ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಾಗಲೀ ತುಂಬಾ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವನ್ನು ಬೇಗ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಯಾರು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನೇ ಇದಕ್ಕೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ನೀವೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ವಾದಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗದೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾರದೆ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದುಕಡೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೇಸಿಕ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬೇಸಿಕ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತವಾದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

ಧಾರ್ವಾಡದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ನಡೆದ ಒಂದು ಎಜುಕೇಷನ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿಗೆ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಇತರೇ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅವರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಈ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇವರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು (ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ್ದು ವಿದ್ಯೆ. ಅಂಥಾ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ, ಈಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲೊಂದು ಪಾಲು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಾವ ಪ್ರಜೆಯೇ ಆಗಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಆತನಿಗೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೀಗೇ ಕೈಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ, ಅವರು ಮುಂದೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ; ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಸಹ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮೂವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾಧಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಜನರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯದೇ ಹೋದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಂದುವರಿದು, ಇತರ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ್ದು. ಯಾವರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಮೇರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಬೇಸಿಕ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು 10–15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೇಗ ಹರಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದಶರ್ಮರವರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜೆಂಬುದು ಈಗ ಇರುತ್ತೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪನವರು (ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರು).—ಯಾವುದು ಆ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಬ್ಬಾಳು ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರು.—ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಅಕ್ಕಿ ಹೆಬ್ಬಾಳಲ್ಲ. ಹೆಬ್ಬಾಳು ಎಂದು ಮಾತ್ರ. ಅಲ್ಲಿರ

ತಕ್ಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೇನು ! ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಊಟವಸತಿ ಮೊದಲಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಆ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚುರಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರು.—ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂಥಾ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಕರವಾದ್ದು. ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೊದಲು ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ಹೇಳಿರುತ್ತೇನೋ ಅದೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಈಗಲೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಈಗ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ ಆದರೆ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಈಗ ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಏನು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರ ಲಾಲಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಂಥ ಒಂದುಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೇ ಬಂದು ನೆಲಸಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಂತೂ ಪೂರಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೂ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರು.—ಆದರೂ ಉದಾಹರಣೆಗೋಸ್ಕರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಜೋತಾ ಸೂಚನೆಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ, ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

*Sri M. GOVINDA REDDY (Chitaldurg District-General).—All that I want to say is, that the Mysore Government are now trying this experiment. The experimental stage is past. The principle of Basic education is accepted all over India. The educational experts have accepted it and the Government of India are now at it, as to how to devise ways and means to universalise it. I appeal to the Mysore Government not to say that they want to try it as an experiment. It is no good. It is better to stop it and save what little money they are spending if earnest attention is not devoted to it. Government must spend more money for this if they want to put it into full operation, and see that this Basic education is improved, as my friends have already said.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿವೆಯೋ, ಅಷ್ಟೇ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆವಶ್ಯಕವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 1948ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಬೇಸಿಕ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈಗ ಸುಮಾರು ನೂರು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 10,500 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೂ ಬೇಸಿಕ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತನಹಳ್ಳಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 50 ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 10,500 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇಸಿಕ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಬೇಸಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ

---

* Speeches asterisked have not been revised by the Hon'ble Members concerned.

(ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು).

ತಯಾರಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಂಬಾ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರುವ ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

Sri S. KARIAPPA.—I beg leave to withdraw the cut motion.

The cut motion was, by leave of the House withdrawn.

Making the Mysore University an autonomous Body.

*__Janab SYED ABDUR RAHMAN__ (Chikmagalur *cum* Shimoga—Muslim).—Sir, I beg to move :

"That the demand under the head "37· Education 'A" for Rs. 25,10,000 be reduced by Rs. 100 (to raise a debate on the question of making the University autonomous in its affairs)".

Sir, our University holds a very proud place in the affections of the people of Mysore. Its welfare is dear to the people of Mysore. We are aware Sir, that our university has a certain responsibility to discharge. But the question is whether our university has also got the necessary powers to see that the functions and responsibilities are fully and satisfactorily performed. There is no doubt that our university has had an honoured place among all the educational institutions in this country. But we are aware that we are treating our university as one of the Departments of Government. And as one of the professors has put it, and it has also been mentioned in the report given to us by the late Dr. C. R. Reddy, it is not even being treated as a Department of the Government, but it is being treated only as a unit of a Department. The powers of our university are therefore greatly curtailed and restricted with the result that it is not in a position to discharge its functions and responsibilities fully and satisfactorily. To make our university a really useful institution, an institution worthy of its name, it is necessary that we should make this completely independent of the State Government in all financial matters. But that is completely denied to our university. My point is that, if the Government reserve for themselves some of the visitorial powers to be exercised by them only rarely and under compelling necessity, our university can discharge its functions satisfactorily and the professors will have a feeling of independence and will be glad that the good schemes that they put forth are given the highest consideration by the institution, the authority which is concerned with it and which is fully empowered to consider all the problems themselves, and take decisions and act accordingly. But now Sir, all such schemes are referred for consideration to the Government and it is the Government which ultimately have the voice in deciding the future policies and programmes of the university. Sir, I need hardly recall to your mind how Dr. Radhakrishnan and the late Dr. C. R. Reddy, championed the cause of the universities of India. They said that we should make these educational institutions free from Government control as far as possible. If our universities are made free from Government control, then we could certainly take a legitimate pride in having started in the right direction..................

Rajamantrapravina **H. B. GUNDAPPA GOWDA**.—(Hassan District—General) What about the money required?

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—Finances ? The Government even now are providing the necessary grants. What I say is that the Government should have visitorial powers only and that even those powers, they should use very rarely. Please do not make it a Department of Government. This is the opinion expressed in the Report that has been submitted by the late Dr. C. R. Reddy.

Sri K. PUTTASWAMY.—(Mandya District-Generol) What is the present difficulty ?

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—Sir, I want to know whether the Government have given any consideration to the report submitted by the late Dr. C. R. Reddy and whether it is not one of the recommendations made therein that the university should be made autonomous. With these few observations, I would request the Government to take steps to make the university an autonomous and self-governing institution.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the Demand be reduced by Rs. 100"

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಜನಾಬ್ ಸೈಯದ್ ಅಬ್ದುರ್ ರಹಮಾನರವರು ತಮ್ಮ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ವಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇದೊಂದು ವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಹತೋಟಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು 2½ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಿತರಿರುತ್ತಾರೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ದೇಶ ಯಾವ ರೀತಿ ಪುನರ್ರಚಿತವಾಗಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆ ಭಾವನೆ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಬೇರೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್, ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಲಾಯಖ್ಖಾದ ಪ್ರೊಫೆಸರು ಯಾರು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಾಯಖ್ಖಾದವರು ಯಾರು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯಗಳ್ಯಾವುವೂ ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ದನ್ನು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಹಿಡಿತ ಇರುವುದರಿಂದ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮಂಜೂರಾತಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ನಾವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು weak moment ನಲ್ಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರು 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂದರೆ ಯಾರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು senior most ಆಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ ಆಗಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೆಸರು ರಿಟೈರ್ ಆದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಂಗಾಮಿ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಅತ್ಯಂತ ಸೀನಿಯರ್ ಆದವರನ್ನು 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. 6 ತಿಂಗಳು ಆದ ಕೂಡಲೇ ಇನ್ನೂ 6 ತಿಂಗಳು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಕ್ಟಿಂಗ್ arrangement ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ temporary basis ಮೇಲೆ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಬೇರೆ. To draw increment in the grade Rs. 400—25—700 and to be temporary 'professor' ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri H. B. GUNDAPPA GOWDA.—Without appointment to draw increment!

Sri K. PUTTASWAMY.—Without confirmation. ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಪ್ರೊಫೆಸರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೋಗಸಾದ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಿರುವ ವೈಸ್‌ಛಾನ್ಸಲರ್ ಪದವಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ವಿದೇಶ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತು. ಅವರು ಲೆಕ್ಚರರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯ ಬಂದು ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿತ್ತು. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಹ ಇಲ್ಲದೆ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಯಿತೋ ನಮಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ವಿದೇಶ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಯೇ ಕಳುಹಿಸಿದರು. 6 ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಸ್ಟಡಿ ಲೀವ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸ್ಟಡಿ ಲೀವ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿನ ರಜ ಇದ್ದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಭರವಸೆಯಮೇಲೆ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಮಾಡುವುದ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಟಡಿ ಲೀವ್ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದೇ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮುಂದೆ ತಂದರು. ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಷಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು, ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹುದ್ದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. 6 ತಿಂಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಅನ್ಯಾಯ ಆಯಿತು. ಆ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರಿಗೆ ಸ್ಟಡಿ ಲೀವ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಇಡುವುದು ಒಂದು ವಾಡಿಕೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಆಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ

(SRI K. PUTTASWAMY.)

ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಹಾಕಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಹುದ್ದೆಯಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೇ, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ, ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಹಿತ ಇದೇ ಚರ್ಚೆಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್‌ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಲಹಾಬಾದ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ London School of Economics and Politics ನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಪಾಸ್ ಮಾಡಿ................

Mr. SPEAKER.—Individual cases need not be discussed here.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು.—ಪಕ್ಷಪಾತ ಇರಕೂಡದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ಬಾರ್-ಅಟ್-ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥಾ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ autonomy ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—I wish that the Hon'ble Member who opposed the cut motion is aware of the working condition of some of the Universities to which the Government of India have been giving grants ....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ). - ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕೆಡೆಮಿಕ್ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯ, ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೈಹಾಕುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ... .

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕೈಹಾಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು.—ಈಗಲೂ ಕೈಹಾಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ನಿಜಾಂಶವು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಡಾಕ್ಟರ್ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯದ ಸೂಚಕರು ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತುಂಬಾ ನಿರಾಧಾರವಾದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮುನ್ನ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೋ ಅದೂ ಕೂಡ ಊಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಿರತಕ್ಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಟಿನ 19ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ :—

"19. (1) The Government shall have power at any time to order an audit of the accounts of the University by such auditors as it may direct.

(2) If, at any time, the Government is of opinion that in any matter the affairs of the University are not managed in the furtherance of the objects and purposes of the University or in accordance with this Act and the Ordinances framed thereunder, or that special measures are desirable to maintain the standard of university teaching or examination, it may indicate to the Council any matter in regard to which it desires an explanation and call upon that body to offer such explanation as they desire to offer within such time as may be prescribed If the Council fail to offer any explanation within the time prescribed or offer an explanation which in the opinion of the Government is unsatisfactory, the Government may issue such instructions as appear to it to be necessary and desirable in the circumstances of the case, and may exercise such powers as may be necessary for giving effect to those instructions."

ಇದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು, ಇತರ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆಯೂ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಈಗತಾನೇ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದೇ ಯೋಚಿಸಿ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಒಂದು ವಾಡಿಕೆಯಾದ ಮಾತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಈಗಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವುದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ದೊರೆಯುವ endowments ಮೇಲೆ ಅವುಗಳು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಾದರೋ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ಈ ಸಾರಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಣವಾದರೋ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರುವ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಒಂದು slogan ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).-ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ತಂದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹಣದಿಂದ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಇರಬಾರದು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅದು ಬಾಳಬೇಕು, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ತನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ways and means ಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ತಾನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (institutions) ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಾದರೋ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರೀಗ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಖಾಯಿಲೆ ಏನೆಂಬದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಾಗಿ ಹೀಗೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನೂ ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಏಕೆ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೆಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವೀಗ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ತಮ್ಮ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ಇಂಥಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವರು ಹುಡುಕಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಅವರೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ 'alternative work and study' ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ; ಆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನುಮಾನ ಬಂದರೆ, ಹೊಸತರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅನುಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೂ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವೂ ಅನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಾಲೇಜು, ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು ಇದರಿಂದ ದೇಶವು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸೂಚಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದರೆ ತನ್ನ ಖರ್ಚೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾನೇ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಯೆಂಬುದು ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೊವಿನ್ಸಿಯಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಹಣದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ವಿಧಾನಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Janab MAHMOOD SHARIFF (Mysore *cum* Mandya *cum* Hassan—Muslim).—Mr. Speaker, Sir, the cut motion is, that the University should be made an autonomous and self-governing institution. This is the consequence of our general desire for freedom which is permeating into our society everywhere. It is the result directly of the achievement of independence. So far as universities are concerned, I feel that they must be autonomous bodies. Outside India in those countries which are progressive and to which we look up for medical and

(JANAB MAHMOOD SHARIFF)

educational advancement, the universities are self-governing and autonomous bodies.

Sri Kadidal MANJAPPA (Shimoga District—General).—And self-supporting also.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—Yes. For example, Cambridge, Oxford and many American Universities are working on this basis. No doubt there are so many grants. It is not as if Government do not give any grants. There also Government contribute something towards the conduct of these institutions. It is not true to say that they are completely free from Government aid. In America as well as in England Government do contribute. So far as the ideal is concerned, it is very good. In India, for example, the Benares University and the Aligarh University are conducted as autonomous bodies.

Sri H. B. GUNDAPPA GOWDA.—They have built themselves.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—The controversial point is that just because some communal considerations are prevailing in the Senate, affairs are not being properly managed and some people want advancement of particular persons and therefore it should not be given autonomy. This is not a correct view-point; it is not the correct outlook. If there are some defects let them be set right. Our people must be made conscious that they should conduct themselves properly. The idea seems to be that the University must be perfectly managed. Even Dr. C. R Reddy, I know, was very vehement in supporting this idea. On the platfrom and everywhere, he has always said that so far as the University is concerned, if it is worth the name, it must be autonomous. The proposition of Janab Syed Abdur Rahman, so far as the ideal is concerned, is perfectly all right.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ನ್ಯಾಯವಾದ್ದು. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರ ಬೇಕೆಂದರೆ ಯಾರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇವರ ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ನಮಗಾದರೋ ಕೇವಲ ಒಂದಾಣೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಹದಿನೈದಾಣೆ ಭಾಗ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ತರಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಅದರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೆ ದುಡ್ಡಿನ ಸಹಾಯ ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಅಧಿಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಮಾನ, ಅಧೈರ್ಯಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಒಂದಾಣೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರತಕ್ಕ ಬಾಬಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹದಿನೈದು ಆಣೆಗಳ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಚಿವರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಪರವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವರು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಹಾಗೆ ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ, ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳೆರಡೂ ಇವೆ. ಈಗ ತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾಜೀ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವಿದೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಈಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 19 (1) ರ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ್ಜೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕೈಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಿರತಕ್ಕದ್ದೂ ನ್ಯಾಯ, ಇದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಕೇವಲ ಖಾಸಗೀ ಜನರ ಉದಾರ ಸಹಾಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳೇನೂ ಸಹಾಯ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅದರಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಈಗ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಓಟಬಲ್ ಐಟಂ. ಇದು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಸರ್ವರಿಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯು ಒಂದು ಆಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಏಕ್‌ದಂ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ॥ ಸಿ. ಆರ್. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಂದು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಆಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಸಲಹೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾರ್ಯಾರು ಏನೇನು ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಸೂಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಲಿರುವ ಕಾರಣ, ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸೂಚಕರು ತಮ್ಮ ಕತ್ತರಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Janab SYED ABDUR RAHMAN.—In view of the very satisfactory reply I seek the leave of the House to withdraw the cut motion.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Desirability of having a Board of Technical Education.

Sri H. C. LINGA REDDY (Kolar District—General).—Sir, I beg to move:

"That the demand under the head "37. Education" for Rs. 3,08,96,000 be reduced by Re. 1 (to urge the desirability of having a Board of Technical Education to advise the State of Mysore on technical education)."

I would like to say only a few words on this cut motion. That our educational system should be re-organized and re-orientated is undisputed. Specially, after the advent of freedom, our State has been opening a number of occupational institutes. A number of subjects in High Schools and Colleges on vocational education have got to be started. All over the country, almost all the States have Advisory Bodies on Technical Education. It is very necessary that there should be a co-ordinating and planning and consolidating body on technical education. No doubt there are the local committees. For example, in the Occupational Institutes at Bangalore, Chintamani, Davangere, Hassan and Bhadravathi, there are committees But there is not a Central Advisory Board to co-ordinate the activities of all these institutions. Various subjects have got to be started and technical education has got to be planned. Unless there is a Central Body, it would not be possible to conoslidate the technical education. Recently I had a conversation with the Superintendent of the Occupational Institute of Mysore State and I gather that all over the country there are these Technical Advisory Bodies. But in our State unfortunately, a State which is model and which has been imparting technical education, there is no such Body. I hope that at least now our Government would see the advisability of constituting this Committee consisting of technical experts and some non-official members. With these few remarks, I commend the cut-motion for the acceptance of the House.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved.

"That the demand be reduced by Re 1."

Sri D. H. CHANDRASEKHARIYA (Chitaldrug District—General).—Sir, I have great pleasure in supporting the cut motion which has been moved by my Hon'ble friend, Sri H. C. Linga Reddy. The question of technical education in the State was examined by a committee under the Chairmanship of Sir J. C. Gosh years ago and they recommended that a Board of Technical Education should be constituted to look

(SRI D. H. CHANDRASEKHARAIYA)

after the needs of the technical institutions. This was further examined two years ago at a conference of technical officers held under the Chairmanship of the then Dewan Sir A. Ramaswami Mudaliar. As Minister in charge of Education then, I attended that conference and participated in its deliberations. We came to the conclusion that a Board of Technical Education must be established in the Mysore State with a Director at the head. The idea was that technical education should be developed on definite lines. Again there should be no duplication and waste of effort in the technical Institutes. And lastly those who were trained in these technical institutions should be absorbed in the industries of the State. To fulfil these objects the Board was intended to include representatives of the several industries in its constitution. We have started so far five technical occupational institutions at Bangalore, Hassan, Davangere, Chintamani and Bhadravathi, and it is felt by those in charge of these institutions that the Board of the kind will supervise the work of these institutions and also give a lead for starting similar institutions in other places. As observed by the Hon'ble mover such boards of technical education exist in Madras, Bombay and several other places in India. The need for developing technical education in our own State has long been recognised and steps are being taken to fulfill it. I am sure that a representative Board with a Director at its head will be a very useful body to help in the extension of technical knowledge and training among the people.

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local—Self-Government).—Sir, it is true that as already stated by my Hon'ble friend Sri D. H. Chandrasekharaiya, ex-Minister for Education, a committee was set up under the presidentship of Sir J. C. Gosh and that committee have made certain recommendations. At present, technical education is being handled by different departments, the Engineering Department, the Agricultural Department, the Education Department and so forth. The work of all these different departments has to be co-ordinated and brought under a single unified body. Government are therefore considering the question of appointing a committee for this purpose. The Government will very soon decide this question of constituting the Board of Technical Education. With this assurance, I request the Hon'ble Member to kindly withdraw his cut motion.

Sri H. C. LINGA REDDY.—I thank the Hon'ble Minister for the kind assurance given. I wish to withdraw the cut motion with the leave of the House.

The cut motion was, by leave of the Assembly, withdrawn.

Grant for Adult Education in the State.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿಯದೆ.—

"That the demand under the head '37. Education' for Rs. 3,03,96,0 0 be reduced by Re. 1 (to raise a debate on the grant for Adult Education)."

ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಈ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಯಾವರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಹೇಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾನು ತಂದಿರುವ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹಣ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಿರುವ ನೀತಿಯು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನವರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಈಗಿನವರೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತರಾದ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ

ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಆರೋಪವಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆರೀತಿ ವರ್ತಿಸದೆ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಲೇಮಾಡದೆ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ರೈಲ್ವೆ ಪಾಸು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದು ಕೂಡ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಸ ಯಾವ ರೀತಿಯಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ lent ಆಫೀಸರು ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು 1,600 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ರಿಜಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಮಾಡಿಸಿದ್ದರು ಅವು ಆ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವಾದುವು. ಅದನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೋಗಿ ಚೆಕ್‌ಮಾಡಿದಾಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯ್ತು. ಉಪಯೋಗವಾಗದೆಯಿರುವುದನ್ನು ಏಕೆ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸಿದರೆಂದು ಕೇಳಿ ಅದನ್ನು ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಾದಮಾಡಿ ಅದು ತಪ್ಪು, ಯಾರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪು, ಅದರ ಹಣವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದು ಆಡಿಟ್ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇದ್ದೆ. ಆಡಿಟ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಬಂದಿದೆ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಈಗ ಆ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳೋಣ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವ ಆರೋಪ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ನಾನು ಆಡಿಟ್ ವರದಿಗೆ ರುಜು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ವಿಲೇ ಆಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಆರೋಪಣೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ನೌಕರರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉದಾಸೀನತೆ ಬಂದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಏನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಇದ್ದವರೂ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡವರೂ ಸಹ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನನಗೆ ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಂಪು ನಡೆಸಿದವರೊಬ್ಬರಿಂದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅವನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ವರದಿ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನುಳ್ಳ ಇತರ ನೌಕರರೂ ಸಹ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಉದಾಸೀನರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದಲೂ ಇತರರಿಂದಲೂ ಆರೋಪಣೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು.

ಇದು ಒಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧೃಢಪಟ್ಟಿತು. ಹೇಗೆಂದರೆ ನಾನು ಅದರ ಗೌರವಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಣ್ಯರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ, "ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಆ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರಿಯಾದದ್ದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವರು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದಾಗ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು Bonafide opposition tolerate ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಇದೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ "ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಉಪಾಯವಾಗಿ ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. "ನಿಮ್ಮ ಸಮಿತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದೆ. Bonafide opposition tolerate ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಚೆಗೆ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದರು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. "ನೀನೂ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಅವರೇ ನನಗೊಂದು friendly warning ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ, double graduates; educationists. ಈರೀತಿ confirm ಆಯಿತು.

ಈ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವರೀತಿ ಅದರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಆರ್ಗನೈಸಿಂಗ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ಮೇಲೆ definite charges ನ್ನು writing ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ. Prompt action ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ನನ್ನ ಛಾರ್ಜಸ್ ಅಷ್ಟು vague ಆಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ definite ಆಗಿತ್ತು. ಆತ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಎಂದರೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ cash ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸು ಆಡಿಟರು ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಆಫೀಸರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಏನೋ ಒಂದುಸಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬೇಡವೆಂದು ಲಿಖಿತಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಅದೇತರಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮತ್ತೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು)

ಮಾಡಿದ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ warning ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಈಸಾರಿಯೂ ಆರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುತ್ತೀಯೆ, ನಾನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾತಪ್ಪು ಅವರು warning ಕೊಟ್ಟರೂ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಆಫೀಸರು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಖರ್ಚು ಹಾಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಗೌರವಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ ಸಹ ಸಂಬಳದ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಆಥರೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದುಸಾರಿ ನಾನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಡಿ, ಏಕೆಂದರೆ ನೌಕರರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಎಂತಹುದೋಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಟೇಬಲ್‌ಗೆ ಸ್ಟೇನ್ ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಬರುವುದು 10 ನಿಮಿಷ ತಡವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಸಂಬಳ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಸಂಬಳವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನಾನು ಬರುವವರೆಗೂ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದರೆ ಜರೂರಾಗಿ ಸಂಬಳ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ನೀವು ಬರುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ವಿವರ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು.—ಈ ಹಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವಿವರ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು.—Generalise ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ vague ಆಗಿ ಹೇಳಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. Definite charges ಮಾಡಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಬರೆದರೂ prompt action ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದದ್ದು..................

Sri K. PUTTASWAMY.—You are a member of the Executive Council. You could have taken action.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು.—ಏಕೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈರೀತಿ ಒಂದು unauthorised expenditure ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ prompt action ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಎರಡನೇಸಾರಿ ತಪ್ಪು ನಡೆಯಿತು. ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರಿಗೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಸದ ಪೂರಾ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಟಿ.ಎ.,ಡಿ.ಎ., ಎರಡನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಆತನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. "ಆ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್‌ಗೆ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಂಬಳದಿಂದ ಏಕೆ ಹಿಡಿಯಬಾರದು" ಎಂದು ಮೆಮೋ ಹಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಆತನು ಅದನ್ನು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತರಾದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಈರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು "I have permitted the supervisor to continue in service" ಎಂಬುದಾಗಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈರೀತಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊಬಲಗು ಯಾವರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯವರ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಅದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಇದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ "ಅಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ clique ಇದೆ. ಆ cliqueನ್ನು ಒಡೆದಹೊರತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದಿಗೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದೆ!!

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯನವರು.—ಆ clique ಎಂದರೆ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಸುಮ್ಮನೆ wild allegations ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—The speeches may kindly be cut short, Sir Hon'ble Members can go on speaking on one institution but they must have some sense of proportion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು.—Wild allegations ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತರಾದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ allegationಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇನೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆಯೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಖಾಸಗಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದು. ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದು ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವಂತಾಗಲೆಂದು ನನ್ನ ಆಶಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊಬಲಗು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರ ಲಾಭ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Re. 1."

We shall continue this after lunch.

The House will now adjourn for Lunch and meet after half an hour.

The Assembly adjourned for Lunch at Twelve Minutes past Ten of the Clock and reassembled at Forty-three Minutes past Ten of the Clock, Mr. Speaker (The Hon'ble Sri V. Venkatappa) in the Chair.

---

*Janab MAHMOOD SHARIFF (Mysore *cum* Mandya *cum* Hassan—Muslim).—Mr. Speaker, Sir, I was associated for some time with the adult literacy scheme. I was a member of the Board and happened to know something regarding the inner working of the scheme. My experience, so far as the working of the scheme is concerned, is not happy. I am not the only person who is of the same opinion because so many articles have appeared in the Press and so many people have spoken on the platform about it. The scheme has not been working properly. Government have been pleased to allot a sum of Rs. 5 lakhs to see that this scheme runs satisfactorily. A part of this amount is spent for the purchase of books in order to run the rural libraries and part of it is given to Inspectors and so on. Many allegations have been made by the Hon'ble Member Sri S. R. Guru and I do not know as to the veracity or otherwise of them. Apart from that, I want to attack the running of the scheme itself from two points. Firstly, it seems to me that there is no proper supervision agency. Unless it is transferred to the Education Department where we have the Director, Deputy Director, there will be no proper supervision. It is only they that could exercise the needed vigilance to see whether a teacher visits the rural areas or not. If it is given to a private agency those facilities will be wanting. In the whole of India and outside also, money is spent for carrying out the adult literacy schemes but they are not given to private agencies. They have become a part of the Education Department. In Madhya Pradesh also where people have taken enthusiastically to adult literacy, it is an important adjunct of the Education Department.

The second point is this. What is the use of giving instruction for two or three months in the three R's to some old people who have passed the age of 50 or 60?

Sri T. MADIAH GOWDA (Bangalore District—General).—It is to give literacy education to persons between 14 and 40.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—They are on the verge of 40, I do not think they will be in the prime of life. What is the good of giving instruction for two or three months to these people because many of them are agriculturists and they want to pursue the usual avocation? The result is they do not pursue it. After a few days when the instruction is complete, they give it up. So no substantial progress is maintained so far as this is concerned. Therefore what I suggest is let this department either be given over to the Education Department or let this money be spent for the furtherance of primary education. In these two ways we could improve the working of the scheme. These are my suggestions.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿಂಗಾರಿಗೌಡರು (ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರು ಏನು ಒಂದು ಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಮತ್ತು ಏನು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಯಸ್ಕರಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ಮುಖಂಡರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರೇನೋ 5-6ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಈ ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರೇನೋ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳವರೊಡನೆ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದ ಹೇಳಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಹೆಯಾನ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಂದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿಂಗಾರಿಗೌಡರು).

ವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ 10–12 ಸರ್ಕಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರ್ಕಲ್ಲಿಗೂ ಒಬ್ಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಕೀಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ 30–35 ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರ್ಕಲ್ಲಿಗೂ 4 ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರೇನಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಂತಿದ್ದು ನೇರವಾಗಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ರೇ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳವರು ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರೆ ಆಗ್ಗೆ ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಯವರು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರಮೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು (ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಾವು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾದರೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಎಷ್ಟು ಓದು ಬರಹ ಆ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕೋಲಾಟ ಮುಂತಾದ ವಿನೋದಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಸರಿಯಾಗಿ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪಾಠಶಾಲೆಯಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಾಗಲೀ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿದ್ದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹುಡುಗರೇ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಬರದಿದ್ದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನೋ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಲು ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಬರಲು ಅವರು ಎಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ಓದಿರುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ಎಷ್ಟು ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟನ್ನೆ ಅವರು ಕೂಡ ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ, ಅವರ ನಿತ್ಯಜೀವನೋಪಾಯ ನಡೆಯಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರಿಂದ ಖಂಡಿತ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ತಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವೆಲ್ಲ ವ್ಯಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ವಯಸ್ಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಅವರಿಗೊಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಈ ಪರವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಮುತವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ಹಣವನ್ನೇನೋ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಯಿತೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಶಿವಾನಂದ ಶರ್ಮರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೂ ಅದು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗದೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕುಂಟಾಗಬೇಕಾದ ಸಾರ್ಥಕ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಂಟು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಗ್ರಾಮಾಂತರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿಗೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹೊಳೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿದಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಂತಿದೆಯೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಂದು ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿದು, ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದಂತೆ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಹಾಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಶಿವಾನಂದಶರ್ಮರು.—ಟಿ. ನರಸೀಪುರದ ತಾಲ್ಲೋಕಿನ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಪಟೇಲರುಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ......

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರು).

ನಾನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನಾನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೀಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು. ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅವುಗಳ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣವಾದರೋ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಾದರೂ ಮನವಿಮಾಡುವುದಿಷ್ಟೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆರೋಪಣೆಗಳು ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಆರೋಪಣೆಗಳ ಸತ್ಯಾಂಶವೇನಿದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಲು ಶಿಕ್ಷಣ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದಂಥವರಿಂದ ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಇದರ ಸತ್ಯಾಂಶವೇನಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅರಿವುಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು (ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ).—ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 10-15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಅಡಲ್ಟ್ ಲಿಟೆರೆಸಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿಂಗಾರಿಗೌಡರೂ ನಾನೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಯೂನಿಯನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಯೆ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಹೋರಾಡಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಯುದ್ಧಾರಂಭದಿಂದೀಚೆಗೆ ವಯಸ್ಕರಾದ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಉತ್ಸಾಹ ಈ ದಿವಸ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅವು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಇದರ ಬಗ್ಯೆ ಟೀಕೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲೋ ಆಗಲಿ, ಖಾಸಗೀಯವರು ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಹೀಗೆ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಜನರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೀಗೊಂದು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ತಪ್ಪೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಸೇವಾದಳಗಳವರು, ಈ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜರಿಯುವುದು, ಈ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯವರು, ಆ ಸೇವಾದಳಗಳವರನ್ನು ಜರಿಯುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸೇರಿ ಮೂರನೇಯವರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುವುದು, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನರು ಆಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಏನೋ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಲೋಪದೋಷಗಳಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಹೀಗೊಂದು ದೊಡ್ಡದುಮಾಡಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಹೀಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ 'ಏನಪ್ಪಾ! ಈಗ 20 ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಇದ್ದೀರಿ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ! ನಾವು ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಲಿತರೇ ಸಾಕು, ಕಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಂದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಖಾಸಗೀ ಮಹನೀಯರು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿರಬಹುದು. ಇದು ಇಂದಲ್ಲಾ ನಾಳೆ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೆ ನಾವು ಇದರ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಯೆ ಒಂದು ಲಾಯಖ್ಖಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಯಸ್ಕರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಯೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರಪೇತಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಆಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗೂ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಲೋಪದೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದನ್ನು ಈಗ ಯಾರೂ ಬರ್ತರ್ಫ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಹೊರಗಡೆ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಬಗ್ಯೆ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನೇ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ವಿರಾಮವಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ 10–15 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಸಂಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತಾಗಿ ಅವರ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ನೀಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹತೋಟಿಯಿಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ವಯಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಮೊದಲು ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಕ್ಷರಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಆಫೀಸರ ದರ್ಜೆಯ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚೀಫ್ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಆಫೀಸರಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು).

ಸ್ಯರು ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಸಂದೇಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರು ಮತ್ತು ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದವರು ನೋಡಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಜನತಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಕಂಡಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯಿದೆ, ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ನಿಜ. ಮೇಲೆ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಪರ್‌ವೈಜರುಗಳು ಯಾರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲೋಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆಯಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಜತ್ವವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನವರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನೆರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮ ವಯಸ್ಕರ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಸವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಖಚಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ತಾವು ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣಸಮಿತಿಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(Sri M. N. Jois rose to speak).

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA (Minister for Finance and Industries).—My trouble is this, Sir. We have got number of cut motions today and if this particular cut motion is going to be debated at great length, then I am afraid that with about an hour and a half that we have today, we may not be able to reach the other important cut motions. I would request Hon'ble Member to kindly oblige.

Sri M. N. JOIS (Mysore District—General).—I can only say this much, Sir, that because the present Hon'ble Leader of the House has asked me to sit down, I sit down. But it is so unfortunate that I have never caught the eye of the Hon'ble Speaker all these days.

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—It is not correct to say like that Sir. The Hon'ble Member has spoken on many an occasion.

*ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರ ಈ ಸಲ ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾದುದು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರವೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಂಥ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಒಂದು ಉದಾರವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಖಾಸಗೀ ಸದಸ್ಯರು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು—ಇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ನೂರಾರು ಜನ ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕರು ಸಾಹಸಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ದಿವಸ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ದೇಶವ್ಯಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು 300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಜನಾಬ್ ಇಮಾಂರವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಗುಂಡ

ಗೌಡರ ಮೆಹನತ್ತಿನಿಂದ ಅದು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಸೀನಿಯರ್ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಯಸ್ಕರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಕೇವಲ ಸಮಿತಿಯವರೇ ಅಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊಖ್ತೇಸರರು, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೊಖ್ತೇಸರರೂ, ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರೂ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಡೈರೆಕ್ಟರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗವರ್ನಿಂಗ್ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದಸ್ಯರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಖಾಸಗಿ ಚುನಾಯಿತ ಮೆಂಬರುಗಳೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ.

ಈ ರೀತಿ ಗವರ್ನಿಂಗ್ ಬಾಡಿ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಸಮಿತಿ, ರಿಸರ್ಚ್ ಸಮಿತಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬಹುದು, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಅದು ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು, ಲೋಪದೋಷವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವರ್ಷ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕು; ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನೇರವಾಗಿ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುವಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧೌಷದ ಇರುವುದು ಒಂದೇ; ಅದೇನೆಂದರೆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ. ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ವಯಸ್ಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ತತ್ವವೇತ್ತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ನೋಡದೆ ಈಗ ಏನೊಂದು ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಒತ್ತಾಸೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ, ನಾನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಲಿಟರೇಚರ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ವರದಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಯಾವ್ಯಾವ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು, ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ, ಕಾಗದ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೂ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾತ್ರ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಆ ಸಂಶಯನಿವಾರಣೆ ಆಯಿತು. ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನೇಕ ಜನ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಿತಿ ಇದು. 1945ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಆದ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರದ ಅಂಗವಾಗಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ 2,000 ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 15 ಲಕ್ಷ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿವಾರವೂ ಬೆಳಕು ಎಂಬ ಮ್ಯಾಗ್ಸೈನ್‌ನನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೊರಡತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಹೈಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಗ್ಸೈನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾ ಪೀಠ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಸಿನಿಮಾ ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರ ತರಪೇತು, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಾ ಕೆಲಸ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನಾನಾ ತರಹವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರವರು ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕೋಲಾಟ ಇವೆರಡೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ 6 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವೀಕರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅದು ಒಂದು ಕಳೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಜನಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಏಕೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯನವರು.—ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನಂತರ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈಗ ಅವರು ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಶ್ರೀ ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಹನೀಯರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ್ದು. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿ 2½ ವರ್ಷ ಆಯಿತು. 2½ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು.—ನೀವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಅದೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹೇಗಿದೆ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದೆರಡು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ, ಚರ್ಚೆಗೆ ತರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರ್ ವೈಜರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಅಪೀಲು ಹೋದಾಗ ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾದದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Chitaldurg District-General).—Are these details meant for answering the point raised on the cut motion? How long should he take? Is there no time limit for stating the details? Let him simply give answer in a manner just to convince us, bare outlines.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಹಾಗೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದವರನ್ನು ಪುನಃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದರೆ ಯಾವ ನೀತಿ ನಿಗದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದೀತು, ಅದು ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಗುರುರವರು.—ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುರಿತು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಆ ವಿಚಾರ ನಾನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಜವಾಬು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅರ್ಗನೈಸಿಂಗ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಆನರರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕು ? ನಾನು ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಅದು ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಿ. ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಲಿ, ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಕೊಡಲಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿತ್ಯವೂ ನಡೆಯುವ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವ್ಯವಹಾರ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ? ಆ ಮೇಲೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ clique ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಸರಿಯಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಜವಾಬು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ, ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವವರು ಅನುಭವಸ್ಥರು ಅನೇಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎಚ್. ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರೂ ಒಬ್ಬರು. ಇವರೆಲ್ಲಾ... ....

Sri M. N. JOIS.—I rise to a point of order. I would like to know whether the Hon'ble Member is speaking as the President of the Adult Literacy Education Committee or as a member of this House ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇನೋ, ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ರೀಕೂಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯವರೇ ಆಡಿಟ್ ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಂಟರ್‌ನಲ್ ಆಡಿಟ್‌ನ್ನು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರೂ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್, ಚೆಕ್ಕಿಂಗ್ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಆಡಿಟ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಆಡಿಟ್ ಬಹಳ ಕಠಿಣತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆಡಿಟ್ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನಾವುದನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆಡಿಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು.—ಇನ್ನೂ ಕಠಿಣತರವಾದ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ, ಏಕೆ; ಅಲ್ಲೇನಾದರೂ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಹಾಗಲ್ಲ. ಇವು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ; ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಾದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಇರಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕಾಸನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಬಂತು. ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಈಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ತೆಗೆದು ಖಾಸಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಬಾಬನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದರ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಇದೇ 'model !!

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಇದಲ್ಲದೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ನಿರ್ಣಯಾವ ಗಿದೆ. ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೇ ನಡೆಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅವರೂ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ನೀವು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತವೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಹಾಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂತೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸೇವಾಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯಿದ್ದರೇನೇ ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಈ ಸಂಸೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗಳೂ ಲೇಖನಗಳೂ ಬರುವುದೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಬೇರೆಯಿವೆ. ಕೆಲವರು ಟೀಕಿಸಿ ಬರೆಯಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿಯೂ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Is the Hon'ble Member not amenable to any control in spite of these warnings?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡರು.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಜನ. ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ—ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ—ಯಾವಾಗ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಈ ಸೂಚನೆಯಮೂಲಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ದೊರತದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ವರ ಪರವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಹನೀಯರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿಯೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿಯೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಸತ್ಯಾಂಶಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನರಿತವರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಈ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವವೇನೆಂದರೆ, ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ವೆಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಕರುಗಳೂ ವೋಟರುಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಆಗ್ಗೆ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಈಸಲದ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅನೇಕರಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಓದುಬರೆಹ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗದೆ ಯಾವ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ವಿನೋದದ ಪಾಠಗಳನ್ನೂ ಓದಿ ಆನಂದಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರೀಗ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಅವಕಾಶ ಹೊಂದಿ ಗೋವಿನ ಕಥೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಓದಿ ಇಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸಹ ಎಷ್ಟೊ ಆನಂದಪಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮಗೆ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಂಥಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅರಿವನ್ನೇ ಕಾಣದ ನಮಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು...

....

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಇದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ತಾನೆ ಜನಾಬ್ ಮಹಮದ್ ಷೇರಿಫ್‌ರವರು ಮುದುಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ಜನ ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ, ಊರಿಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಾಗದ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ

(ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು).

ದಲ್ಲೇ ಓದು ಕಲಿತು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟುತರವಾಗಿಯೇ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನೋ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯೂನತೆಗಳಿರಬಹುದು. ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಆಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸಲಿ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯವರೇ ನಡೆಸಲಿ ಟೀಕೆಗಳು ಬರಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವನು ನಡೆಸುವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಮಹನೀಯರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರವರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಇಲಾಖೆಯ ಆಡಿಟರ್‌ರವರೇ ಇಲ್ಲಿನ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನೂ ಆಡಿಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರುರವರು ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೀಗ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವ ಯಾವ ರೀತಿಯಿದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—(Chitaldurg District General)—Why not appoint a committee?

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—Just wait and have patience.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಬದಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇದೇ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri S. R. GURU.—I seek the leave of the House to withdraw the cut motion.

The Cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—37ನೇ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆ.—ಶ್ರೀ ನಂಜರಾಜೇಅರಸರ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧಾರಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನೇ ವಿರೋಧಿಸುವಂತಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಲ್. ನಂಜರಾಜೇ ಅರಸಿನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಈಗ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೂಚನೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—He cannot move the cut motion that the demand be reduced by Re. 1. He will have to say that the demand be deleted. Unless he says that, he cannot move the cut motion as it is. He must oppose the entire demand.

Mr. SPEAKER.—That is what I said. He cannot move the cut motion.

Sri M. L. NANJARAJ URS.—I can speak on the demand itself.

Mr. SPEAKER.—Does the Hon'ble Member oppose the Demand?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—He cannot oppose the entire Demand by putting it in the way in which he has put it now.

Mr. SPEAKER.—There is another cut motion No. 7.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—If he wants to oppose the Demand, he can do so at the end, not at this juncture.

Mr. SPEAKER.—Yes.

(Sri T. Madiah Gowda stood up to speak)

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—I would like all the speeches to be cut short. We have hardly an hour more.

Rural Primary Schools.

***Sri T. MADIAH GOWDA** (Bangalore District—General).—I beg to move:—

"That the demand under the head "37. Education" for Rs. 3,08,96,000 be reduced by Rs. 100 (to discuss the question of the condition of Rural Primary Schools)."

ಸ್ವಾಮಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ 7–8 ತರಗತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆ ತರಗತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬರೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದೂ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ಜನಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇವು

ಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ, ನಾವೇಕೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಒಂದು ಅತ್ತಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಈಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಅವು ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಕಟ್ಟಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡ ಅವುಗಳ ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಅವರೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು, ಇವರೂಕೂಡ ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ರಿಪೇರಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿರುವ ಹೆಂಚುಗಳು ಬಾಲಕರ ತಲೆಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲುಗಳ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬಾಲಕರು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಆ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಉಪಕರಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕೈತೋಟಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಬಂದಂಥ 14-15-18 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರನ್ನೇ ನೇಮಕಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಭಾವವೇನೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಇಂಥಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು 4–5 ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಅಂದರೆ, ಬೋರ್ಡುಗಳು, ಭೂಪಟಗಳು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಲಗೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ್ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೂಲಿ ಮಠಗಳೇ ಎಷ್ಟೋಪಾಲಿಗೆ ಲೇಸೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಉತ್ತಮರೀತಿಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ದೊರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved!

"That the demand be reduced by Rs. 100.'

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಶಿವಾನಂದಶರ್ಮರವರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಆಧಾರ. 'ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗದ್ದು—ಮರವಾಗಿ ಬಗ್ಗೀತೆ' ಎಂಬಂತೆ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಮನೋಭಾವ ಹೇಗಿರುತ್ತೆ, ಅವರ ಗುಣಗಳೇನು, ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ಇದು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೂವಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದಂಥ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವರಕೈಗೆ ಕೊಡಬೇಕು! ಹಾಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಗುಣಾವಗುಣಗಳೇನು, ಇವರ ವಿದ್ಯಾಅರ್ಹತೆಯೇನು, ಇವರ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತೆ ಎಂಬುದಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದೆ, ಇವರ ಕೈಗೆ ಅಂಥಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠಹೇಳಲು ಶಕ್ತರಾದಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ತರಬೇತುಮಾಡಿ, ಈ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಮನೋಭಾವ ಹೇಗಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಗೂ ದೊರಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವುಂಟಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಕತ್ತರಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತರುವುದು, ಸದಸ್ಯರು ಕತ್ತರಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು, ಮಂಡಿಸಿದನಂತರ, ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ, ನೀವೇನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೀರೋ ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಅವರು ಅನುಮೋದಿಸಲಿ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿಸಲಿ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭರವಸೆ ಕೊಡುವುದು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಕತ್ತರಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಾವು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರೂ ಇಷ್ಟೇ, ಪಡಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ ಇಷ್ಟೇ ಆಗುವುದು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರವನ್ನಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು.—ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹುಡುಗರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಂಚುಗಳು ಬಿದ್ದು ಘಾಯವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುಕಡೆ ಕಟ್ಟಡಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ ಛತ್ರ, ಚಾವಡಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ 8–10 ವರ್ಷಗಳ ಹಣ ಹಾಗೆ ನಿಂತು ಬಂದಿರುತ್ತೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಬೇಗ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ತರಬೇತಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ). ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಹಾಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಲಿದ್ದು, ಅಂದರೆ ಖಜಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಆಗಿ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 3–4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ ಮುಲ್ಕಿ ನಿಂತುಹೋಗಿ 5-6-10

(ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು).

ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ, ನಿಮ್ಮ ದುಡ್ಡನ್ನು ನೀವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ. ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ 45 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿನ್ನೂ ಆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಯಾರುಯಾರು ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಅಂದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂಥಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಜೀವಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲೆ, ಆಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅವರು ಜೀವಂತರಾಗಿರುವಾಗಲೇ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಆದರೆ ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆಹೋದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಧರ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂಥ ಮನುಷ್ಯನು ಮೃತನಾಗುವ ಮುನ್ನ ತಾನುಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಏನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಸತ್ತುಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಪುನಃ ಅವನು ಈ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕದೆ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡರು ತಿಳಿಸಿದರು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಾರ್ತಿ ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಅಪ್ ಆದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಆವರ್ತಿಗೆ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತವೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬರಲು ಇಷ್ಟವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಏಕ್‌ದಂ ಒಂದೇಸಾರ್ತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು.

ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ತತ್ತ್ವವಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬಹುದು. ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು; ಈ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು. ಡೊನೇಷನ್ ಬಂದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನು ಸಾಕಾದಷ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಡೊನೇಷನ್‌ನಿಂದ ಅವರ ಮುಖೇನ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವುದು ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಅವರ ಹಣದಿಂದಲೇ ಆದರೂ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಶ್ರೀ ಮಾದಯ್ಯನವರೂ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು.—ಹೋದವರ್ಷವೂ ಇದೇರೀತಿ ಹೇಳೋಣವಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಚೆಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಾದಯ್ಯನವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri T. MADIAH GOWDA.—I withdraw the cut motion with the permission of the House.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 3,08,96,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Education'."

(Sri B. Hutche Gowda rose to speak on the Demand).

Mr. SPEAKER.—After the cut motion was withdrawn, I gave some time for Hon'ble Members to offer their remarks. No Hon'ble Member rose to speak. So, the Chair put the demand to the vote of the House. I am afraid the only choice before the Hon'ble Member now is to vote against the demand if it pleases him. He cannot speak at this stage.

The motion was adopted.

(Sri B. Hutche Gowda attempted to explain himself).

The Hon'ble Sri H. C. DASAPPA.—I think he should take the decision of the Chair. He can have better luck next time, Sir.

DEMAND No. 19—MEDICAL.

38—Medical.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM (Minister for Law and Labour).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 92,24,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Medical'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 92,24,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Medical'."

Now cut motion No. 46 by Sri T. Hanumaiya.

Touring Hospitals in rural parts.

Sri T. HANUMAIYA (Chitaldrug District—Depressed Class).—

"That the demand under the head '38. Medical" for Rs. 92,24,000 be reduced by Re. 1 (to urge on the Government the need and urgency of taking immediate steps to start touring Hospitals in rural parts in the State)."

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಭಾವವೇನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೇಕಡ 80 ಭಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ, ಕಷ್ಟಸುಖ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡದೆ ಬರೀ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 95ರಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 5 ಭಾಗ ಕೂಡ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯವನು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆಯಾದಾಗ ಗಾಡಿಯಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲೋ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ? ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯ ಅಥವಾ ರೈತ 10—15 ಮೈಲಿ ದೂರವಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿಗೆ ಬಂದು ಔಷಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನೀವು ಪಟ್ಟಣವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ, ಟೌನಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೇಕಡ 80ರಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಜನರೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಖಾಸಗೀ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರಿದ್ದರೆ ಮಿಡ್‌ವೈಫ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಿಡ್‌ವೈಫ್ ಇದ್ದರೆ ಕಾಂಪೌಂಡರಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಂಪೌಂಡರಿದ್ದರೆ ಔಷಧಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಖಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಯಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ದಿಕ್ಕೇ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕ್ಟರು ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿನಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕ್ಟರು ಒಂದು ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಕಾಂಪೌಂಡರೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾರಕ್ಕೊಂದು ದಿವಸ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದು ಇನ್ನುಳಿದ 5-6 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ತಿರುಗಿ ಜನರಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಟೂರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು. ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣವಾಸಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಟೂರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Re. 1.

*Janab MAHMOOD SHARIFF (Mysore *cum* Mandya *cum* Hassan—Muslim).—I share with the Hon'ble mover of the cut motion the view that the rural parts of the State are not so well served regarding medical facilities as the urban parts. There are so many difficulties also in the way of the Government, which we have to appreciate. First, paucity of doctors; doctors are not well-paid. It is suggested that doctors should be paid at least Rs. 200. I think with the tax which we are now levying all these difficulties will most probably be resolved. Dealing with the question of starting mobile dispensaries, my Hon'ble friend observed that the Government have not been providing facilities, which I am sorry to say is not correct. Because during the last two years three mobile dispensaries have been working very satisfactorily in malnad parts. The people there have expressed satisfaction at the working of those dispensaries. There is one recommendation to the effect that each District has to be provided with a

(JANAB MAHMOOD SHARIFF).

mobile dispensary. Just because the Government had no funds, that had to be stayed. But I think that in view of the cess that is proposed to be levied, mobile dispensaries will most probably be provided and I assure my Hon'ble colleagues that mobile dispensaries are very necessary; not only doctors but dispensaries which can go to the very doors of the patients, to the very doors of the villagers. Such a dispensary is necessary and it is a very good measure. I think the Government will provide such dispensaries as early as possible.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಈಗ ವೈದ್ಯಸಹಾಯ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿರಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 630 ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಎರಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ. ಎಂದರೆ 300 ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆಯಿತು. ಪಾವುಗಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲೂ ಎರಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ. ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ 300 ಚದರ ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಜನಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ತೆರಿಗೆಯ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಶಿರಾದವರೆಗೂ 32 ಮೈಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಶಿರಾದಿಂದ ಆಚೆಗೆ 26 ಮೈಲಿ, ಅಲ್ಲೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಐದು—ಆರು ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಳತೆಯೊಳಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಟೂರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—5–6 ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಳತೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಟೂರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಟೂರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ದಿನ ಹೋಗಬೇಕೋ ಆಯಾಯ ದಿನ ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡುಸಾರಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಂದರೆ ಎರಡು ದಿನ ಔಷಧಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಬಂದ ನೀವು ಹೆಲ್ತ್‌ಸೆಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೂರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Srimathi RATNAMMA ISSAC (Kolar District—General).—Sir, the object of providing travelling dispensaries for villages has been discussed by the All-India Women's Conference in almost every session and what they decided upon was that apart from the municipal travelling vans, each State should have a sort of social service agency to tap the resources of rich men and get vans and run them on social service basis. For example, there is what they call Skippo Fund. Skippo was a benefactor from London who seeing the urgent need for travelling dispensaries in villages has come forward with the donation of a van and after that many rich people in Bombay contributed and Lady Rama Rau became the President of that Fund. There is a lady doctor attached to the van because women are the worst sufferers in the villages and there is also a nurse and a compounder. Instead of always saying that we must urge the Government for this and that, we should think of having a social service agency to do it. We should have a fund tapping the resources of the rich. There should be a lady doctor whose pay is Rs. 200. It will help the lot of women in the villages of our State very much.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—The idea behind this cut motion is undoubtedly welcome to the Government. But I should say that the statistics furnished by the Hon'ble Members are not quite correct. We have got in our State 490 medical institutions and it works out at one for every 62 square miles, which means that within a distance of 4 to 5 miles there is a dispensary for every village. It may be that in one particular area it will be a little more but on an average we have got a dispensary within 4 to 5 miles of every village. I am giving statistics and Hon'ble Members are free to verify them. I said that for every 62 square miles we have one dispensary in the State.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—I said, on an average for 70 square miles.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—In Bombay it is one institution for 178 square miles; in Madras one for

160 square miles; in Bengal one for 540 square miles and in Mysore one for 62 square miles and that should be a matter for some satisfaction. I do not say that mobile dispensaries are not necessary, but we have done everything possible to give medical facilities in the rural parts and in respect of population we stand very favourably as against the other parts of India. For instance in Bombay there is a hospital for 41,000 population; in Madras for 34,000 population; in Bengal for 31,000 and here we have one hospital for every 15,000 population.

Sri G. A. ACHARYA.—How many nurses and midwives per so many thousand population?

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—That we have to work out and tell.

Mobile dispensaries are no doubt welcome and the mover of the cut motion, it seems to me, was under the impression that there were no mobile dispensaries in the State. There are three mobile dispensaries working, as the Hon'ble Member Janab Mahmood Shariff pointed out: one in Hassan, one in Chickmagalur and one in Shimoga. Each mobile dispensary is furnished with a van, one doctor, one servant, one compounder and medicines. The difficulty about these mobile dispensaries is, if a van gets out of order it takes months to get it repaired because they have to write to the Central Office and the Central Office writes to the Government for permission for repairs and sanction has to be accorded and repairs have to be effected. All these have got to be minimised and we are trying to do that. In addition to these three mobile dispensaries Government have in view of starting three more mobile dispensaries, one in Chitaldrug District, one in Kolar District and one in Mandya District, and we propose to do it as early as possible. There is this difficulty to which I shall refer in detail when the next cut motion comes up for consideration. We have not got sufficient quantity of medicines available. Due to fear of war, all countries are changing over from manufacture of medicines to manufacture of ammunitions and explosives. We are not getting them even if we are prepared to pay. Even the shipping space is wanting. All these difficulties are coming in the way and in spite of it we are trying our best to provide as easy facilities as possible for medical aid in rural areas. I agree with the mover of the cut motion that more medical aid should be given and we are contemplating the starting of more mobile dispensaries. These are not new to our country either. We need not learn from others although U. S. A. has a lot of them. We had a lot of them in the olden days. To-day for every village or a group of villages, we have Ayurvedic pandits and Unani pandits to look after the welfare of the people in the place. Government are giving grants directly and through local bodies and we are trying to help and make up for the lack of Allopathic medicines. Allopathic medicines are not the last word in medical aid. We must develop Ayurvedic and Unani systems and they will go a long way in relieving the sufferings of the people because Ayurvedic and Unani medicines are easily available in the places where they are wanted. We are spending Rs. 50,000 as a starting point for Ayurvedic and Unani medicines towards medical aid in rural parts. So it is not as if Government are indifferent towards medical aid in rural areas. We are doing as best as we can and we shall bear in mind the suggestions made by Hon'ble Members and we shall try to increase the mobile dispensaries.

Janab MAHMOOD SHARIFF.—My Hon'ble friend said that drugs are not available. I submit that drugs are available but the Central Stores are not working properly. I respectfully request the Hon'ble Minister to see that the Central Medical Stores work properly.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—Much water has flown under the bridge since the Hon'ble Member was in charge of the department.

Sri T. HANUMIAH.—With the assurance given by the Hon'ble Minister, I withdraw the cut motion with the permission of the House.

The cut motion was, by leave of the Assembly, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—Cut motion No. 47. Sri H. K. Veeranna Gowda.

Filling up vacancies in the various hospitals.

Sri H. K. VEERANNA GOWDA (Mandya District—General).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡತಕ್ಕ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸೂಚಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಾರ್ಪಾಟಾದ ಸೂಚನೆ ಹೀಗಿದೆ :

"That the demand under the head '38. Medical' for Rs. 92,24,000 be reduced by Rs. 100 (to raise a debate on the need for filling up vcancies in the various hospitals)."

ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನೇನೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇವೆ ಅಷ್ಟೆ. ತಿಂಗಳು ಗಟ್ಟಲೆಯಲ್ಲ, ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆಯಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೋ ಅಥವ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ಸದಸ್ಯರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಗಳು ಕಡಿಮೆಯೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿ ಅನೇಕರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಲೋಪವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಚೆಗೇನೋ ನಮ್ಮ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಂದ ಪಾಸಾದವರು ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಇದೂ ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಚೆಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೂ ಪುನಃ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಒಳ್ಳೆ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿ ದೃಢಕಾಯರಾಗಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರೂ, ಮತ್ತು ಅವರ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ನಡತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಆರೋಪಣೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಕೆಲವರಿಗೆ extension ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರು ರಿಟೈರ್ ಆಗುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರು ಆರೋಗ್ಯ ದೃಢಕಾಯ, ನಡತೆ, ದಕ್ಷತೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ extension ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved :

"That the demand be reduced by Rs. 100."

Srimathi RATHNAMMA ISAAC (Kolar District-General).—I want to speak about the inadequate supplies of medicines in local hospitals.

Mr. SPEAKER.— No, only about vacancies in the hospitals.

Srimathi RATNAMMA ISAAC.—I have also come across vacancies in various hospitals which are not filled up for months. Only about three months ago two Muslim lady doctors resigned and immediately some lady doctors applied for the vacant posts. So far nothing has happened and if there are vacancies of two lady doctors in a hospital how can the work be carried on efficiently in a big hospital like ours in Bangalore? They are trying to carry on the work with the few; some are given the night duty and others the day duty which is detrimental to the work. We again and again say that there is a great need for some lady doctors. But what we see is that even the vacancies are not filled up when there are lady doctors waiting for appointment. I just want to bring this to the notice of the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಚಾಮರಾಜನಗರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾಗಲವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಂತೂ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಆಚೆಗೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಹೋದರೆ ಕಾಡು. ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶ ಅದು. ಅಂಥಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈಗಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ವಿವರವಾಯಿತು !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು.—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ. ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಅವಮಾನಕರವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ವರ್ಷಗಟ್ಲೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನೋಭಾವ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅನುಭವವುಳ್ಳವರು, ಅವರಿಗೆ 58 ಅಲ್ಲ, 60 ವರ್ಷವಾಗಲಿ ಅವರನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಕೂಡದು. ನಿಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರೆ, ನಮಗೆ ಅಂಥವರ ಅನುಭವದ ಪ್ರಯೋಜನ ತಪ್ಪಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರಿಟೈರ್ ಆಗಿರುವವರು ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಡಾಕ್ಟರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಲಾಯರನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಅನುಭವವುಳ್ಳ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದು, ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವವರನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರುಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಲೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಕ್ಷಣ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು (ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ).—ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ 13 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೇನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸಹೊಸ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಒದಗಿದಾಗ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ 15-20 ದಿವಸಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ 10-15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಪೌಂಡರುಗಳೇ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ನಾನು ಸೆಳೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಕಡೆ ತಾವು ಬೇಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನಂತರ ಸರಾಗವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ನಿಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳು ಭರ್ತಿಯಾಗದೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು, ಈ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ತಾವು ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತರಪೇತು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ದೂರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್‌ಗಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು $1\frac{1}{2}$ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಸರಾಸರಿ 30—40 ಜನ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ 4—5 ವರ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಅವಕಾಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣ ವಾಸದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅಭಿರುಚಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಜೀವನ ರುಚಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಜುಲುಂಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ 2—3 ದಿವಸಗಳು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಬೇಕು. ಹೊಸದಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶವು ಅಷ್ಟು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಟೌನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆಮಾಡುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬಹಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಫಿ, ಟಿ, ಕೋ ಕೋ, ಸಿನಿಮಾ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು

(ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು).

ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳು, ಇಂಥಾ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿತು, ಇವರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದಿರಲು ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ......

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶಾಮಣ್ಣಗೌಡರು (ಬೆಂಗಳೂರು ರಿಟ್ರೋಸೀಡೆಡ್ ಏರಿಯಾ-ಜನರಲ್).—ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಮಲೆನಾಡು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ, ಅವರವರ ಸ್ವಗ್ರಾಮಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ, ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ನಾವೇನೋ ಹಾಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲಾತ್ಕಾರಮಾಡಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ 1—2 ದಿವಸಗಳಿದ್ದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ರಜಾ ವಗೈರೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಾಪಸು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

They must go and help the villagers. We are trying our very best to supply doctors. It is truism to say that a hospital without a doctor will be just like a temple without God. But where to find the God, who will go there?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲು ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಅವರು ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. Qualified doctors ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷು ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವುಳ್ಳಂಥಾ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾದರೆ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಡಚಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪನವರು (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ತಾವು ಎಲ್. ಎಂ. ಪಿ. ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಲು ಬರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ, ಅವರು ಪಾಸ್‌ಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತರ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 5—10 ವರ್ಷಗಳತನಕ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರಾರು ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಇವರು ಕೆಲಸಮಾಡಿ 5 ವರ್ಷ ಸರ್ವೀಸಾದನಂತರವೇ ಇವರಿಗೆ ಆ ಪಾಸಾದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಿದರೆ, ಅವರು ಮೊದಲೇ ತಕರಾರು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ತಕರಾರಿಗೆ ಒಪ್ಪದೆ ನೀವು ಖಂಡಿತ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ 2—3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ರಜಾ ಅರ್ಜಿ ವಗೈರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನೆಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು. ಇಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. We are persuading doctors to fill up all the vacancies as far as we can. About the two lady doctors referred to by the Hon'ble Lady Member, I do not know why they were retired. Probably they were found to be superannuated and they might have been retired. Why the places were not filled, I am not in a position to say. Probably we did not get applications from fully qualified people. Government have no reason to keep the posts vacant. We want more and more doctors to come forward and we are prepared to give all facilities. We are trying to give electricity to all villages with a view to make village life attractive.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಹೀಗೆ ತಾವು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ ಹೊಸ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗಿಂತ ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳೇ ಲೇಸಲ್ಲವೆ, ಎಂಬ ಒಂದು ಗಾದೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನರೂ ಸಹ ಇಂಥಾ ಹೊಸ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಂಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

We are particularly in need, I wish the Hon'ble Lady Member will kindly note, of lady doctors, midwives, and nurses. I hope she will be able to carry on propaganda among the women in the country that they should take to this service. We will give them all facilities.

Sri H. K. VEERANNA GOWDA.—He did not reply as to what the difficulties are in re-employing retired people.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—We have tried. But retired men do not like to go and stay in the villages because they want to stay in towns and educate their children. I can give instances.

Mr. SPEAKER—So, if there are retired people willing to work, the Hon'ble Minister has no objection to take them?

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM.—We have absolutely no objection. We can give them extra allowances also.

Sri H. K. VEERANNA GOWDA.—I beg leave to withdraw the cut motion.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 92,24,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Medical'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 20.—PUBLIC HEALTH.

39. Public Health.

The Hon'ble Sri K. T. BHASHYAM (Minister for Law and Labour).—Sir, on the recommendation of His Highness the Maharaja, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 42,68,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Public Health'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 42, 68,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Public Health'."

Cut motion No. 50. Sri B. N. Boranna Gowda.

Policy of Government in purchasing and spraying the D.D.T.

Sri B. N. BORANNA GOWDA (Hassan District-General).—Sir, I beg to move:

"That the demand under the head "39. Public Health" for Rs. 42,68,000 be reduced by Re. 1 (to raise a discussion on the policy of Government in purchasing and spraying D.D.T.)"

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಲೇರಿಯಾ ಖಾಯಿಲೆಯಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುವುದು ಸುಮಾರು 2½ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶುರು ಮಾಡಿದಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 10–15 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಬರುವ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಅಷ್ಟು ಬಲಯುತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ನೊಣ, ಸೊಳ್ಳೆ ಇವುಗಳು ಬಹಳ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶೇಕಡ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸತ್ವವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯರಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ; ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಕೆಲವು ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಒಂದುಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ 10—15 ಮೈಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿ ಉಳಿದ ಕಾಲುಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಒಟ್ಟಿಯಾದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲನೆಂದು ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಂಟರಿನವರು ಆಗಾಗ್ಯೆ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಪರಿಹಾರಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದುಸಲ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಸರಬರಾಯಿ ಈ ರೀತಿ ಕಡಮೆಮಾಡಿ ಆರುತಿಂಗಳಿಗೊಂದುಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಡುವ ಹಣದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ನ್ಯೂನತೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Re. 1—."

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಲ್. ನಂಜರಾಜ ಅರಸಿನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಪಲ್ಲ ಬತ್ತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಈ ಕಡೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಸಪ್ಲೈ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೆ ಮಲೇರಿಯ ವಿಪರೀತ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಒದಗಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಗದ್ದೆಕಾಲ ಬರುವಾಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಜನರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಒಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ, ಇನ್ನು ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮಲೆನಾಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದಿಂದ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಅದು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಕಣಜ ಎಂದು ಬರೀ ಒಂದು 'ಲಿಪ್ ಸಿಂಪತಿ' ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಜನಾಬ್ ಮಹಮದ್ ಷರೀಫ್‌ರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ತಯಾರಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಪ್ಲಾಂಟ್ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ತಯಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು (ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಮಲೇರಿಯ ಇರುವ ಕಡೆ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 2½ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉದಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಲೇರಿಯ ಹಾವಳಿಯಿರುವ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯಿಂದಾಗಿರುವ ಫಂಡಿನಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಗ ಏನೋ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಸ್ಪ್ರೇಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಗೈರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಷುಗರ್‌ಕೇನ್ ಸೆಸ್‌ಫಂಡ್ ಸಮಿತಿಯು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರುವ ರೈತರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರುವ ರೈತರು ಸೆಸ್‌ರೂಪವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಭಯಪಡದೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೂ ಸಹ ಇದರ ಅನುಕೂಲವನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಂದ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆತಂತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಹೊಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪ್ರೇಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನಿಯಮ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಟೋರಿನ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತರಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri V. S. NARAYANA RAO (Bangalore city-General)—Can we not manufacture it here?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಇಂಡಿಯಾದ ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯು ಅದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ನಾವು ಈಗ ತಾನೆ 20 ಟನ್ನಿಗೆ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಷ್ಟು ತರಿಸಿ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಮಲೇರಿಯ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನೇಕರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಹೀಗೆ ನಾವು ಯಾವುದು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಉತ್ತಮವಾದ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಯಾವುದು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು, they become immune to D. D. T. So, you will have to modify the D.D.T. with a view to attack the mosquitos which become so immune.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರವರು.—ಯಾರು ಔಷಧಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು.—ಅವರೂ ಅನುಭವ ಪಡೆದು modify ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೂ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

This is a fundamental fact which every doctor and every producer of these medicines knows. Every sufferer also knows about it. So we are getting the best kind of D.D.T. through proper channels and we are purchasing the best in the market.

Then, regarding the method of spraying ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಆಗಿ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾ

ದರೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Local bodies also may use it provided they bear half the cost because we cannot afford to bear the whole cost for supply to local bodies. In the Visvesvaraya Canal area we have allotted Rs. 2 or 3 lakhs from the sugar cane cess and we are taking it up on an intensive scale this year and I hope that at the end of this year Sri Veeranna Gowda will be glad to see that the incidence of malaria goes down. Hon'ble Members are merely knocking at the open door because there is nothing for them to ask which we will not give. We have made up our mind to increase the spraying of D. D. T. with a view to lower the incidence of malaria.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಬೋರಣ್ಣ ಗೌಡರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಪಡೆದು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The cut motion was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 42,68,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Public Health'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 21—AGRICULTURE.

40. Agriculture (Except Horticulture)

Mr. SPEAKER.—I will now put the other demands to vote one by one. The question is :

"That a sum not exceeding Rs. 60,24,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Agriculture' (Except Horticulture)."

The motion was adopted.

DEMAND No. 22.—HORTICULTURE.

40. (h) Botanical and other Public Gardens.

Mr. SPEAKER.—The question is;

"That a sum not exceeding Rs. 8,05,300 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Botanical and other Public Gardens'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 23—RURAL DEVELOPMENT.

40. (A)—Rural Development.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 54,69,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Rural Development'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 24.—VETERINARY.

41. Veterinary charges.

Mr. SPEAKER.—The question is ;

"That a sum not exceeding Rs. 23,47,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Veterinary charges'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 25.—CO-OPERATION.

42. Co-operation.

Mr. SPEAKER.—The question is ;

"That a sum not exceeding Rs. 5,24,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1952, in respect of 'Co-operation'."

The motion was adopted.

V 31 N57
N 51-4-1

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಳೆಯ ದಿನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜೋತಾ ಸೂಚನೆಗಳ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

II list : Cut Motions Nos. 102, 106, 107, 109, 117, 123, 128, 131, 135.

Supplemental List : Nos. 39, 44 and 48.

This is subject to disallowances, if there be any.

The Hon'ble Sri T. MARIAPPA.—There is one more in the supplemental list.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn to meet to-morrow at Eight of the Clock.

The Assembly adjourned at Thirty-eight Minutes past Twelve of the Clock to meet again at Eight of the Clock on Friday, 30th March 1951.

WD 3189—GPB—500—22-5-51